

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล

นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล
รหัสนักศึกษา 631280

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 12
สถาบันพระปกเกล้า

พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล

โดย

นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล
รหัสนักศึกษา 631280

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล

อาจารย์ที่ปรึกษา :

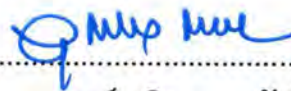
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประมา ศาสตรระรุจิ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

.....
(อาจารย์วิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 12

.....
(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

ชื่อผู้จัดทำ : นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตร
การพัฒนาผู้บริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 12
ชื่อหัวข้อเอกสาร : การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประมา ศาสตรระจิก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์วิหวัส ช่อภาคภูมิ

การศึกษากำหนดจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลประวัติและ
ที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากผู้รับบริการได้แก่ สมาชิก
วุฒิสภา อดีตสมาชิกและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิก
รัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ให้มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง
สามารถค้นหาข้อมูลและเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา โดยมีการศึกษารวบรวม
ข้อมูลจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และศึกษาความ
ต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในรูปแบบดิจิทัล จากผู้รับบริการได้แก่
สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิก เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ด้านคอมพิวเตอร์แล้วนำมา
วิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล

จากการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ พบว่า ตั้งแต่อดีต ปี 2475 – ปัจจุบัน มีจำนวน
สมาชิกทั้งสิ้น 22 ชุด โดยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน 20 ฉบับที่ใช้เป็น
กฎหมายสูงสุดของประเทศและเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภา และ
รูปแบบของรัฐสภาในแต่ละสมัย โดยที่ผ่านมารัฐสภาจะมี 2 รูปแบบคือ สภาเดี่ยวและสภาคู่
โดยมีวิธีการได้มาของสมาชิกที่แตกต่างกันได้แก่ การแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา และมีเหตุ
แห่งการสิ้นสุดของแต่ละชุดสภาที่แตกต่างกันไป เช่น ครบวาระ การยึดอำนาจการปกครอง
ประกาศยุบสภาสิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญผู้ศึกษาได้จัดทำรายละเอียดของแต่ละชุดสภา

ผลการศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 15 คนซึ่งทำการคัดเลือกโดยวิธี
เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นผู้ที่มีสนใจหรือมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและ
สถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์

ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวนด้านละ 1 คน รวม 5 คน เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ที่มีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน

2) สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่เห็นว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**ควรมีการจัดทำ**ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล

3) สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่เห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล ควรมีลักษณะ ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad

4) สมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ควรประกอบด้วย

- ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด
- รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่)
- วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก
- เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด
- จำนวนสมาชิกแต่ละชุด
- ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด
- ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด
- รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล เมื่อได้ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาก็นำมาจัดทำข้อมูลในรูปแบบของตาราง excel และนำมาจัดทำในรูปแบบดิจิทัล โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลและ Web Application เพื่อเผยแพร่ลงในอินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ด้านงบประมาณของระบบดังกล่าวไม่มีค่าใช้จ่าย โดยในส่วนของระบบงานประยุกต์ (software Application Develop) ผู้ศึกษาเป็นผู้พัฒนาระบบงานดังกล่าวขึ้นเองจากการใช้โปรแกรมเปิด หรือ Open Source Software ในส่วนของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย โดยกำหนดรหัสและรหัสผ่านก่อนเข้าใช้งาน สำหรับผู้ปรับปรุงข้อมูล และมีการสำรองข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาเป็นประจำทุกสิ้นวัน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ดูแลระบบ คือ กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง และสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเมื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้นำไปทดสอบการใช้งานกับผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เมื่อได้

ทดสอบการใช้งานนำมาปรับปรุงระบบให้เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการและสามารถ
ใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษาการศึกษาตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญฯ รุ่นที่ 12 สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. 2563 ต้องขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ประมา ศาสตรระรุจิ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา แนะนำความรู้ต่าง ๆ พร้อมทั้งแนะนำแนวคิดในการดำเนินการศึกษา ตลอดจนการตรวจสอบและแก้ไขจนการรายงานการศึกษาครั้งนี้สมบูรณ์ และขอขอบคุณสมาชิกรัฐสภา เจ้าหน้าที่ที่ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ เพื่อการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมบูรณ์ และคณาจารย์ของสถาบันพระปกเกล้า และเจ้าหน้าที่ของสถาบันพระปกเกล้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการอบรมหลักสูตร โดยคณะผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกรัฐสภา และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

หากผลการศึกษานี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการศึกษาครั้งต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาหรือสภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	3
1.3 ประเด็นการศึกษา	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.5 ประชากรในการศึกษา	3
1.6 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 หลักวิชาการ แนวความคิด ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน	6
2.1 แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล	7
2.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์	17
2.4 ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ	17
2.5 ระบบรัฐสภาไทย	23
2.6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	29
2.7 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580	30
2.8 แผนการปฏิรูปประเทศ	31
2.9 แผนปฏิบัติการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565	32
2.10 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	34
2.11 แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565)	36
2.12 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562	38

สารบัญ (ต่อ)

หน้า	
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	43
3.1 การศึกษาเชิงคุณภาพ	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	43
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัย	46
บทที่ 4 ผลการศึกษา	48
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	58
5.1 ผลการศึกษา	58
5.2 การนำไปใช้ประโยชน์	62
5.3 ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	66
ประวัติผู้ศึกษา	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	รายการ	หน้า
2.1	เปรียบเทียบระบบราชการเดิมกับระบบราชการใหม่	19
4.1	แสดงผลการรวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ	49
4.2	ผลการสัมภาษณ์สมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	51
4.3	ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	53
4.4	แสดงข้อมูลตารางการจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา	54
4.5	การออกแบบระบบงานประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในรูปแบบดิจิทัล	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	รายการ	หน้า
2.1	แสดงขั้นตอนการพัฒนาระบบงาน	11
3.1	แสดงขั้นตอนการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาใน ส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล	47
5.1	แสดงกรอบการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล	64

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของวุฒิสภา ซึ่งรับผิดชอบงานด้านวิชาการและธุรการของวุฒิสภา ในการประชุมวุฒิสภา และการประชุม คณะกรรมการธิการ โดยเมื่อปี พ.ศ. 2535 มีการแบ่งส่วนราชการสังกัดรัฐสภา โดยให้มีสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบข้อมูลประวัติและเอกสารเกี่ยวกับสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการแต่งตั้ง และเลือกตั้ง นับตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบันจำนวน 22 ชุด ข้อมูลสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับ มอบหมายได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทที่ 2 สมาชิกวุฒิสภา สภาที่ปรึกษาของ นายกรัฐมนตรี สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน สมาชิกวุฒิสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยกลุ่ม งานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลางเป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บข้อมูลประวัติ ดังกล่าว ซึ่งอยู่ในรูปแบบของเอกสารแฟ้มประวัติสมาชิกแต่ละชุด และสมุดประวัติ ซึ่งการ จัดเก็บข้อมูลประวัติของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ถือเป็นภารกิจ หลักและมีความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาและสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ฉะนั้น ในการจัดเก็บข้อมูลที่มีจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการพัฒนาในรูปแบบ ดิจิทัล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และรวดเร็ว โดยใช้ระบบสารสนเทศ (Information System) เป็นเครื่องมือในการแปลงข้อมูล (Data) ให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศ (Information) ที่พร้อมใช้งานได้ทันที โดยข้อมูลต้องมีความถูกต้อง ทันสมัย มีความซ้ำซ้อนของ ข้อมูลน้อยที่สุด และมีการแบ่งกันใช้งานข้อมูล ทั้งนี้ การพัฒนาระบบสารสนเทศให้ตอบสนอง ต่อวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ระบบ ต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร สอบถามความต้องการของ ผู้รับบริการและผู้ใช้งาน โดยเริ่มต้นจากการออกแบบระบบที่ดี ซึ่งระบบสารสนเทศที่ได้รับการ ออกแบบมาเป็นอย่างดีแล้วนั้น เมื่อนำไปดำเนินการพัฒนาก็จะสามารถสอดคล้องกับภารกิจของ หน่วยงานให้มีความสมบูรณ์ ทันสมัย ครบถ้วนเข้าถึงง่าย และใช้ประโยชน์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภาที่ผ่านมามีปัญหา ดังนี้

สภาพปัญหาของการจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในระบบดิจิทัลที่ผ่านมา พบว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีการ จัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบันจำนวน 22 ชุด อยู่ในรูปแบบของเอกสาร แฟ้มประวัติ ข้อมูลยังไม่ได้ถูกวิเคราะห์ รวบรวม และจัดเก็บอย่าง เป็นระบบ และยังไม่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ทำให้การค้นหาข้อมูลเป็นไปได้ยากต้องใช้เวลานาน ข้อมูลส่วนใหญ่มีการจัดเก็บในรูปแบบกระดาษและไฟล์ word และ excel ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับจะบัญญัติที่มา รูปแบบ วิธีการได้มา เหตุแห่งการสิ้นสุด จำนวน สมาชิก แต่ละชุดที่แตกต่างกัน รวมทั้งแต่ละชุดจะมีข้อมูลระยะเวลาการเริ่มต้น และสิ้นสุด ข้อมูลประธาน รองประธาน ข้อมูลรายชื่อสมาชิกและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของสมาชิก แต่ละคนที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะมีสมาชิก อดีตสมาชิก ผู้ปฏิบัติงาน ประชาชน มาขอ ใช้บริการข้อมูลอยู่เสมอ ซึ่งที่ผ่านมาจะต้องมีการค้นหาข้อมูลจากเอกสารที่ยังไม่ได้ถูกจัดเก็บ และเผยแพร่อย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่สะดวก ล้าช้า

ผู้เสนอรายงานดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลาง มีหน้าที่ในการดำเนินการวางระบบ จัดทำ ควบคุม และแก้ไขทะเบียนประวัติ ของสมาชิกวุฒิสภา จึงเห็นว่าควรมีการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม ออกแบบ และจัดเก็บข้อมูล ประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา เฉพาะในส่วนที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ จำนวน 22 ชุด และจัดทำในรูปแบบดิจิทัล โดยต้องมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์ ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิสภาไทย แนวคิด เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แผนและยุทธศาสตร์ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติการ ราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565 หลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พระราชบัญญัติ การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 เพื่อนำมา วิเคราะห์ จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล ที่มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติราชการ โดย จะต้องมีการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ตั้งแต่ พ.ศ.2475 – ปัจจุบัน และศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อนำมาจัดทำข้อมูลประวัติ และที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และดำเนินการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งมีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้องและสะดวกแก่การเข้าถึงข้อมูล

ทั้งนี้ การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัลไม่มีการใช้งบประมาณในการดำเนินการ เนื่องจากใน ส่วนของการพัฒนาโปรแกรม พัฒนาโดยผู้เสนอรายงาน ทำให้เป็นการประหยัดงบประมาณของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การดำเนินการจึงเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิด

ประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามหลักประสิทธิภาพ (Efficiency)¹ ของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
2. เพื่อจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ให้มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สามารถเข้าถึงได้สะดวก

1.3 ประเด็นการศึกษา

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล มีสมมุติฐานว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อใช้งานในการให้บริการข้อมูลแก่ผู้รับบริการและเป็นคลังความรู้ของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล เป็นการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2475 ถึง 2562 รวม 22 ชุด และศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยมีการสัมภาษณ์ ผู้รับบริการ ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีการจัดทำเป็นข้อมูลในรูปแบบของเอกสารและจัดทำเป็นฐานข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ให้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยให้มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องและสะดวกแก่การเข้าถึงข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดได้แก่ รูปแบบของสภา ที่มาของสมาชิกรัฐสภาแต่ละชุด จำนวนสมาชิก เหตุแห่งการสิ้นสุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง รายชื่อสมาชิกแต่ละชุด ผู้ดำรงตำแหน่งประธาน รองประธาน

ระยะเวลาในการศึกษา

ตั้งแต่ เดือนมีนาคม - เดือนสิงหาคม 2563

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, “หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี,” สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2562, <https://www.opdc.go.th/content/viewbook/NTU2MHx8MXx8dGh8fDgyamRT#book>.

1.5 ประชากรในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 5 คน อดีตสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 2 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมจำนวน 4 คน ได้แก่

- สำนักงานประธานวุฒิสภา จำนวน 1 คน

- เจ้าหน้าที่กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

จำนวน 1 คน

- เจ้าหน้าที่กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 1 คน

- เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 1 คน

3) เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน

1.6 วิธีการดำเนินการศึกษา

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีการศึกษาจากทฤษฎีแนวคิด เอกสาร และมีการสัมภาษณ์ผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา จากเอกสารข้อมูลประวัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2. ศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน

3. ออกแบบตารางข้อมูลจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาสมาชิกรัฐสภา
4. จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในรูปแบบของเอกสารและรูปแบบดิจิทัล

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัลมี ดังนี้

1. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตั้งแต่ พ.ศ.2475 – ปัจจุบัน
2. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อนำมาจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
3. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งมีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้องและสะดวกแก่การเข้าถึงข้อมูล

บทที่ 2

หลักวิชาการ แนวความคิด ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้มีการศึกษาหลักวิชาการ แนวความคิด ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ **กลุ่มที่ 1** แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์ ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ **กลุ่มที่ 2** ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาไทย **กลุ่มที่ 3** แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แผนและยุทธศาสตร์ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 เพื่อนำมาวิเคราะห์ จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล ที่มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติราชการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ

- 2.1 แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล
- 2.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์กร
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์
- 2.4 ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาไทย

- 2.5 ระบบรัฐสภาไทย

กลุ่มที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แผนและยุทธศาสตร์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ

- 2.6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 2.7 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580
- 2.8 แผนการปฏิรูปประเทศ
- 2.9 แผนปฏิบัติราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565
- 2.10 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 2.11 แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565)
- 2.12 พระราชบัญญัติ การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

พ.ศ. 2562

2.1 แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล อาศัยหลักการในการพัฒนาระบบตามแนวคิดการพัฒนาระบบฐานข้อมูล โดยมีการศึกษาความเป็นไปได้ การกำหนดขอบเขตของงาน การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบการทดสอบระบบ ซึ่งผู้ประเมินได้ดำเนินการพัฒนาระบบเพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่สามารถใช้งานได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานและสามารถได้ข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็วลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมีวิธีการ โดยสรุปได้ดังนี้

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล คือ การได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วน และรวดเร็ว โดยใช้ระบบสารสนเทศ (Information System) เป็นเครื่องมือในการแปลงข้อมูล (Data) ให้อยู่ในรูปแบบของสารสนเทศ (Information) ที่พร้อมใช้งานได้ทันที โดยข้อมูลต้องมีความถูกต้องทันสมัย มีความซ้ำซ้อนของข้อมูลน้อยที่สุด และมีการแบ่งกันใช้งานข้อมูล ระบบสารสนเทศ (Information System) มีการนำมาใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System : MIS) ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Information System : EIS) ระบบภูมิสารสนเทศ (Geographic Information System : GIS) เป็นต้นโดยองค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนาระบบสารสนเทศทุกประเภท คือ การพัฒนาระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System : DBMS) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบ เก็บไว้ในรูปแบบที่สามารถเรียกใช้ได้ทันทีเมื่อต้องการ และในการเรียกนั้นอาจเรียกเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งมาใช้ประโยชน์เป็นครั้งคราวก็ได้ ฐานข้อมูลที่ดีควรจะได้รับปรับปรุงข้อมูลในระบบฐานข้อมูล และปรับปรุงกระบวนการของระบบงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญด้วย รายละเอียดดังนี้¹

2.1.1 ขั้นตอนการพัฒนาระบบงาน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) วางแผนงาน/โครงการ เป็นขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ประเมินระบบการปฏิบัติงานในปัจจุบันว่ามีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไร ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการศึกษาความเป็นไปได้ คือ แผนงาน/โครงการที่จะพัฒนาระบบงานขึ้นใหม่จะรองรับกระบวนการในการปฏิบัติงานใดขององค์กร การศึกษาความเป็นไปได้ มีองค์ประกอบที่ต้องวิเคราะห์ ได้แก่ บุคลากรและทรัพยากร งบประมาณในการดำเนินการว่าจะสามารถสนับสนุนแผนงาน/โครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เช่น เงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในด้านระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม และค่าใช้จ่ายในการถ่ายโอนข้อมูลจากระบบเดิมสู่ระบบใหม่

2) กำหนดขอบเขตการดำเนินการ เป็นการระบุความจำเป็นในการพัฒนาระบบงานใหม่ ว่ามีความสำคัญแค่ไหน (เป็นการกิจหลักของหน่วยงานหรือไม่) มีความจำเป็น

¹ วิไลภรณ์ ศรีไพศาล, “แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูล,” กระทรวงมหาดไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562, http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b6_53.pdf.

เร่งด่วนในการดำเนินการมากน้อยแค่ไหน (เป็นปัญหาสำคัญหรือไม่) และมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร (พิจารณาความต้องการของผู้ใช้บริการ) โดยวิเคราะห์โครงสร้างองค์กรและกระบวนการในการปฏิบัติงาน

3) การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ (Requirement Collection and Analysis) โดยกำหนดปัญหาและเงื่อนไขของผู้ใช้งาน เพื่อให้ทราบปัญหาของระบบงานเดิมและความต้องการของระบบงานใหม่ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบงานให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้โดยสามารถตอบโจทย์ ดังนี้

- วัตถุประสงค์ของการจัดทำระบบงาน
- ผู้ใช้งานระบบ
- การเชื่อมต่อกับระบบอื่น ๆ
- การใช้ข้อมูลร่วมกับระบบ หรือผู้ใช้อื่น

ทั้งนี้ การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการจะเป็นการนำขอบเขตการดำเนินการที่กำหนดไว้ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ มาวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน การทดสอบสอบถามไปยังผู้ให้บริการหลัก รวมทั้งการพิจารณาจากเอกสาร อาทิเช่น

- ผังระบบงานเดิม (Context Diagram) เพื่ออธิบายกระบวนการของการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบงาน
- ผังกระแสข้อมูล (Data Flow Diagram) เพื่ออธิบายการไหลของข้อมูลภายในระบบ และสิ่งอื่นจากภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับระบบ
- ผังความสัมพันธ์ (Entity Relationship Diagram) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ภายในระบบ
- พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) เพื่ออธิบายความหมายของข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บภายในระบบฐานข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย โครงร่างของฐานข้อมูลในระดับต่าง ๆ รายละเอียดเกี่ยวกับการเรียกใช้ข้อมูลของผู้ใช้และการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เป็นต้น

4) การออกแบบ (Design) ในการพัฒนาระบบงานประกอบด้วย การออกแบบระบบฐานข้อมูลและการออกแบบระบบงานประยุกต์ สามารถจำแนกได้ 2 วิธี คือ

4.1) การออกแบบจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Design) เป็นการออกแบบฐานข้อมูลจากแนวคิดพื้นฐานที่ว่า การรวบรวมข้อดีและข้อมูล โปรแกรมต่างๆ ที่ใช้งานอยู่แล้วมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลขององค์กร แต่มีข้อจำกัดคือ ต้องใช้เวลามากในการออกแบบและสร้างระบบฐานข้อมูลให้สมบูรณ์

4.2) การออกแบบฐานข้อมูลจากบนลงล่าง (Top-down Design) เป็นการออกแบบฐานข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร และความต้องการใช้งานฐานข้อมูล จากการสังเกตการณ์ สอบถาม และ/หรือ สัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานฐานข้อมูล ตลอดจนรวบรวมข้อมูลจาก

แบบฟอร์มต่างๆที่มีใช้อยู่ภายในหน่วยงาน เพื่อนำมาออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลขององค์กร แต่มีข้อจำกัด คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานฐานข้อมูลควรต้องเข้าใจความสำคัญและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงจะทำให้ได้ระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมระบบงานต่าง ๆ

5) การทดสอบระบบ และนำระบบไปใช้งาน โดยการทดสอบระบบงานจริงจะมีการทดสอบแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

5.1) การทดสอบแต่ละส่วน (Unit Testing) เป็นการทดสอบโปรแกรมทีละโปรแกรมแยกกันต่างหากเพื่อให้แน่ใจว่า ถ้าแต่ละโปรแกรมทำงานได้อย่างถูกต้อง การทดสอบในขั้นตอนนี้มุ่งเน้นการค้นหาจุดผิดพลาดในโปรแกรม

5.2) การทดสอบระบบทั้งระบบ (System Testing) เป็นการทดสอบการทำงานของระบบในภาพรวม ซึ่งจะทดสอบการทำงานร่วมกันระหว่างโปรแกรมส่วนต่าง ๆ ของระบบงาน (ซึ่งผ่านการทดสอบแต่ละส่วนมาแล้ว) และทำการประเมินค่าระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน ความสามารถในการตอบสนองเมื่อมีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมากพร้อมกัน

5.3) การทดสอบเพื่อการยอมรับระบบ (Acceptance Testing) เป็นการทดสอบในขั้นตอนสุดท้ายเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบงานพร้อมที่จะนำไปติดตั้งใช้งานได้

ระบบงานจะต้องได้รับการทดสอบในทุก ๆ ด้าน ที่จะสามารถทำการทดสอบได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบงานจะทำงานได้ถูกต้องและเป็นไปตามความต้องการ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ใช้งานหลายๆ คน ร่วมดำเนินการทดสอบ เพื่อให้ระบบสามารถทำงานได้ถูกต้องและครบถ้วนที่สุด และต้องมีการจัดการฝึกอบรมผู้ใช้งานเพื่อให้ผู้ใช้งานมีความเข้าใจในการทำงานของระบบและสามารถใช้งานได้โดยไม่มีปัญหา

6) การบำรุงรักษา เป็นการดำเนินการโดยการสำรองข้อมูล (Data Backup) และการกู้คืนระบบ (Data Recovery) ในกรณีเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ระบบไม่สามารถทำงานต่อไปได้ นอกจากนี้ต้องมีการปรับปรุงระบบ เพื่อแก้ไขระบบให้ถูกต้อง คืนสู่สภาวะปกติได้โดยเร็ว เพื่อบำรุงรักษาให้ระบบฐานข้อมูลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นขั้นตอนของการแก้ไข และปรับปรุงระบบฐานข้อมูล ในกรณีที่มีการเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้ที่ส่งผลกระทบต่อระบบฐานข้อมูล

2.1.2 วงจรชีวิตของการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล นอกจากจะอาศัยหลักการในการพัฒนาระบบตามแนวคิดการพัฒนาฐานข้อมูลแล้วยังมีการพัฒนาตามวงจรชีวิตของการพัฒนาระบบฐานข้อมูล (Database Life Cycle : DBLC) เนื่องจากในการพัฒนาระบบสารสนเทศ ส่วนแรกที่จะต้องออกแบบและพัฒนาขึ้นก่อน คือ ส่วนของข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ถูกรวบรวม จะถูกใช้เป็นข้อมูลนำเข้า (Input) และส่วนแสดงผล (Output) ของระบบงานประยุกต์วงจรชีวิตของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเป็นขั้นตอนที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1) การศึกษาเบื้องต้นเพื่อจัดทำฐานข้อมูล (Database Initial Study) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ซึ่งผู้พัฒนาระบบฐานข้อมูลจะต้องวิเคราะห์ความต้องการต่าง ๆ ของผู้ใช้ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายขอบเขต และกฎระเบียบต่างๆ ของระบบฐานข้อมูลที่จะพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบฐานข้อมูลขั้นต่อไป

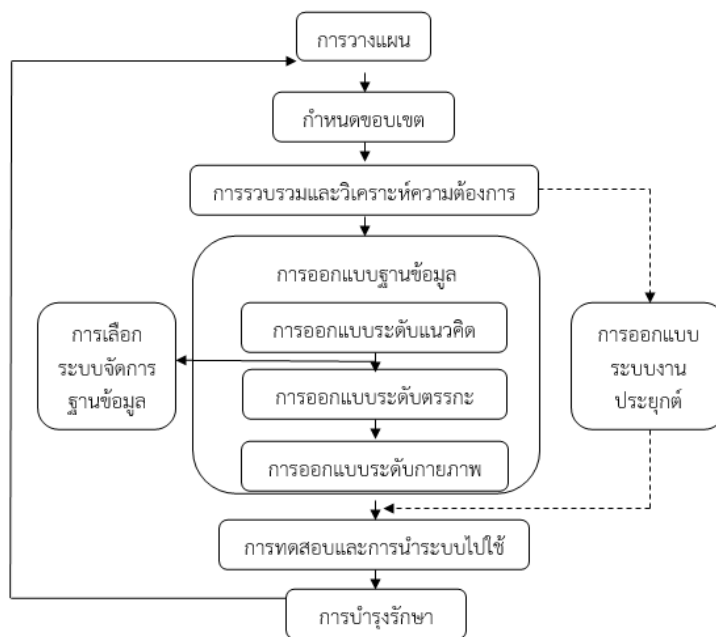
2) การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design) เป็นขั้นตอนที่นำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนแรกมากำหนดเป็นแนวทางในการออกแบบฐานข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การออกแบบฐานข้อมูลในระดับแนวคิด (Conceptual Database Design) การออกแบบฐานข้อมูลในเชิงตรรกะ (Logical Database Design) และการออกแบบฐานข้อมูลในระดับกายภาพ (Physical Database Design)

3) การจัดทำและนำข้อมูลเข้าฐานข้อมูล (Implementation and Loading) เป็นขั้นตอนการสร้างเป็นฐานข้อมูลที่จะใช้เก็บข้อมูลจริง และการติดตั้งระบบฐานข้อมูลตามที่ได้ออกแบบมาแล้ว โดยขึ้นอยู่กับฐานข้อมูลที่เลือกใช้ โดยเริ่มต้นจากกำหนดผู้จัดการฐานข้อมูลกำหนดพื้นที่ที่ต้องการใช้ การสร้างฐานข้อมูล และอื่นๆการสร้างตารางในฐานข้อมูลเป็นขั้นตอนที่ผู้ออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากตารางที่ได้รับการออกแบบไว้ดี จะสามารถนำข้อมูลจากตารางนั้นไปทำประโยชน์ได้มากมาย เช่น การทำแบบสอบถาม (Query) การจัดทำรายงาน (Report) เป็นต้นซึ่งแนวทางการปฏิบัติในการสร้างตารางที่ดี คือ ข้อมูลที่อยู่ในตารางและระหว่างตารางไม่ควรซ้ำกัน แต่ละตารางมีข้อมูลเพียงหนึ่งหัวเรื่อง (Entity) เท่านั้น และการจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูล จะต้องจัดเก็บในส่วนที่เล็กที่สุดตัวอย่างเช่น ข้อมูลบุคลากร ไม่ควรจัดเก็บชื่อ - สกุลไว้ในที่เดียวกัน แต่ควรจัดเก็บแยกเป็นค่านำหน้า ชื่อตัว และชื่อสกุล หรือข้อมูลที่อยู่ของบุคลากรให้จัดเก็บข้อมูลแยกเป็นหน่วยย่อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือ บ้านเลขที่ หมู่บ้านถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด รหัสไปรษณีย์ เป็นต้น

4) การทดสอบและประเมินผล (Testing and Evaluation) เป็นขั้นตอนในการทดสอบระบบเพื่อหาข้อผิดพลาดต่างๆ รวมทั้งการประเมินความสามารถของระบบฐานข้อมูลนั้น เพื่อนำไปใช้ในแนวทางการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้น ให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และเมื่อทดสอบกับข้อมูลจริงที่มีอยู่ในฐานข้อมูลนั้น ต้องได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องตรงตามความต้องการ ซึ่งการทดสอบดังกล่าวควรทดลองในหลาย ๆ กรณีและกำหนดให้มีกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินการทดสอบ เพื่อให้ครอบคลุมระบบมากที่สุด

5) การนำฐานข้อมูลไปใช้งาน (Operation) เป็นขั้นตอนที่นำเอาระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาเสร็จสมบูรณ์แล้วไปใช้งานจริง เมื่อฐานข้อมูลผ่านขั้นตอนการประเมินผลเป็นระบบที่สมบูรณ์พร้อมให้ผู้ใช้ได้ใช้งานต่อไปก็เป็นขั้นตอนดำเนินการ โดยจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่ผู้ใช้งานจริง เพื่อให้เข้าใจการทำงานของระบบและสามารถใช้งานโปรแกรมได้โดยไม่มีปัญหา ซึ่งในช่วงแรกผู้ใช้อาจจะยังไม่คุ้นเคยทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้บ้าง จึงต้องจัดให้มีผู้คอยควบคุมดูแลและคอยตรวจสอบการทำงานของระบบงานที่พัฒนาขึ้นใหม่

6) การบำรุงรักษาฐานข้อมูล (Maintenance and Evolution) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งานระบบฐานข้อมูลจริง เพื่อบำรุงรักษาให้ระบบฐานข้อมูลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นขั้นตอนของการแก้ไข และปรับปรุงระบบฐานข้อมูลในกรณีที่มีการเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้ใช้ที่ส่งผลกระทบต่อระบบฐานข้อมูล หลังจากระบบได้เริ่มดำเนินการ ผู้จัดการฐานข้อมูลจะต้องเตรียมการบำรุงรักษาฐานข้อมูล

ภาพที่ 2.1 แสดงขั้นตอนการพัฒนาระบบงาน, วิไลภรณ์ ศรีไพศาล, “แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูล,”
กระทรวงมหาดไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562,
http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b6_53.pdf.

2.2 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัลเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นองค์การที่ไม่หวังผลกำไร เป็นการแบ่งโครงการเป็น 18 สำนัก 1 กลุ่มงาน และเป็นหน่วยงานธุรการที่สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 250 คน จึงจำเป็นต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความก้าวหน้า อีกทั้งในอนาคตองค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงต้องมี

การศึกษาแนวคิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ รายละเอียดสรุปได้ดังนี้²

2.2.1 แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระบบสารสนเทศกับองค์การ

ความสัมพันธ์ระหว่างระบบสารสนเทศและองค์การจำแนกได้เป็น 2 แนวคิด คือ แนวคิดแรกเชื่อว่าระบบสารสนเทศมีผลกระทบต่อองค์การด้านเดียว แนวคิดที่สองเชื่อว่าองค์การและระบบสารสนเทศมีผลกระทบซึ่งกันและกัน

1) แนวคิดที่เชื่อว่าระบบสารสนเทศมีผลกระทบต่อองค์การด้านเดียว แนวคิดนี้เกิดขึ้นในยุคแรกของการศึกษาเรื่องระบบสารสนเทศ แนวคิดนี้เชื่อว่าการนำระบบสารสนเทศหรือเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในองค์การ จะทำให้เกิดผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่งต่อองค์การ เช่น การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้จะทำให้มีการรวมศูนย์อำนาจมากขึ้นในขณะที่นักวิชาการบางกลุ่มอาจเชื่อว่าการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้จะทำให้มีการกระจายอำนาจมากขึ้น

2) แนวคิดที่เชื่อว่าองค์การและระบบสารสนเทศมีผลกระทบซึ่งกันและกันเป็นผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างองค์การและระบบสารสนเทศ ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมขององค์การ วัฒนธรรม โครงสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน การเมือง การจัดการในการตัดสินใจ

2.2.2 ระบบสารสนเทศกับระดับการจัดการภายในองค์การ

การนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการภายในองค์การ จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดต้นทุนได้ เช่น ลดปริมาณการใช้กระดาษ ลดเวลาในการทำงาน ลดจำนวนบุคลากร เป็นต้น ช่วยทำให้การประมวลผลข้อมูลมีความรวดเร็ว ทันต่อการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อีกทั้ง ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานในแต่ละวัน จะถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จึงสามารถค้นหา คำนวณ และนำไปสร้างรายงานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และผู้บริหารสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ระบบสารสนเทศมี 6 ชนิด ได้แก่

- 1) ระบบประมวลผลข้อมูล (Transaction Processing System: TPS)
- 2) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System: MIS)
- 3) ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System: DSS)
- 4) ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Executive Information System: EIS)
- 5) ระบบผู้เชี่ยวชาญ (Expert System: ES) และ
- 6) ระบบสำนักงานอัตโนมัติ (Office Automation System: OAS)

การจัดการในแต่ละระดับก็จะเป็นการบริหารงานของทุกแผนก เช่น แผนกการเงินและการบัญชี (Finance and Accounting) แผนกการตลาด (Marketing) แผนก

²สุรัตน์ ไชยชมภู, “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ,” *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา* ปีที่ 7, ฉ.1 (ตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556): 5-13.

ทรัพยากรบุคคล (Human Resource) แผนกวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็นต้น เมื่อนำระบบสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการทำงานแล้วจะทำให้การทำงานของทุกแผนกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ระบบสารสนเทศทุกชนิดไม่ว่าจะอยู่ในการจัดการระดับใดก็ตาม มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเตรียมสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ และตรงกับความต้องการของผู้บริหารในทุกระดับ หรือแม้แต่พนักงานระดับปฏิบัติการในระดับล่างให้ได้มากที่สุด ซึ่งแต่ละระดับใช้สารสนเทศแตกต่างกัน ดังนี้

1) การจัดการระดับสูง (Top Management) ระบบสารสนเทศที่อยู่ในการจัดการระดับสูง ได้แก่ DSS และ EIS มีข้อมูลนำเข้า เช่น รายงานสรุป ข้อมูลของกิจกรรมในแต่ละวันบางส่วน ข้อมูลอื่น ๆ จากภายในและภายนอกองค์การเมื่อเข้าสู่ระบบสารสนเทศ DSS และ EIS แล้วจะสามารถสร้างสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ได้

2) การจัดการระดับกลาง (Middle Management) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (MIS) เป็นระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการจัดการระดับกลางตัวอย่างข้อมูลนำเข้า เช่น ข้อมูลที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมแต่ละวัน และข้อมูลอื่น ๆ ที่ได้จากภายในองค์การ เป็นต้น ซึ่งมีระบบ MIS เป็นส่วนสนับสนุนการทำงาน ผู้บริหารในระดับนี้จะสามารถสร้างสารสนเทศตามความต้องการได้หลายชนิด เช่น รายงานสรุป รายงานสรุปงบประมาณ เป็นต้น

3) การจัดการระดับล่าง (Lower Management) ระบบประมวลผลข้อมูล (TPS) จัดเป็นระบบสารสนเทศที่เหมาะสมกับการจัดการในระดับล่างเพื่อช่วยให้การประมวลผลรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันขององค์การ มีความสะดวก และรวดเร็วสามารถค้นหาได้ง่าย ข้อมูลนำเข้าก็คือ รายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั่นเอง

4) ระดับปฏิบัติงาน ระบบสนับสนุนการทำงานในระดับนี้ ได้แก่ ระบบผู้เชี่ยวชาญ (ES) และระบบสำนักงานอัตโนมัติ (OAS) นอกจากนี้ ทั้ง 2 ระบบ สามารถสนับสนุนการทำงานใน ทุก ๆ ระดับได้อีกด้วย และสามารถทำงานร่วมกับระบบอื่น โดยใช้ฐานข้อมูลชุดเดียวกันได้

2.2.3 การปรับตัวขององค์การในยุคสารสนเทศ

ในยุคที่สารสนเทศมีความก้าวหน้าและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัว เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างทันท่วงที รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) หลายหน่วยงานได้ปรับโครงสร้างขององค์การจากโครงสร้างแบบลำดับชั้น เข้าสู่โครงสร้างระบบเครือข่าย พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ช่วยให้การตัดสินใจและการประสานงานระหว่างหน่วยงานมีประสิทธิภาพ จึงไม่ต้องมีการตรวจสอบและควบคุมเป็นลำดับชั้น นอกจากนี้ บุคลากรรุ่นใหม่ยังมีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าในอดีตจึงพร้อมที่จะรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของตนและกลุ่ม มากขึ้น

2) องค์การขนาดใหญ่ปรับตัวเป็นกลุ่มองค์กรขนาดย่อม เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานการประสานงาน การแข่งขัน และรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

3) มีการสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยที่ผู้จัดการหรือหัวหน้างานเปลี่ยนหน้าที่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ฝึกสอน ผู้ประสานงาน และอำนวยความสะดวกในการทำงาน

4) ระบบการเข้าทำงานแบบยืดหยุ่น จะถูกนำมาใช้แรงงานบางส่วนจะสามารถทำงานอยู่ที่บ้านขณะที่หลายฝ่ายสามารถเลือกเวลาเข้าทำงานและเลือกงานที่เหมาะสมได้เอง นอกจากนี้ กิจกรรมทางธุรกิจก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามการพลวัตรของสังคมที่ถูกผลักดันด้วย เช่น กิจกรรมทางการเงินที่ต้องกระทำต่อเนื่องตลอดทั้งวันทั้งคืน การผลิตและการตลาดต้องปรับตัว เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีหลากหลายขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานตนเองต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะในการเตรียมตัวเพื่อก้าวสู่ยุคสารสนเทศอย่างมั่นคงดังต่อไปนี้

1) ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น ตลอดจนทำความเข้าใจบทบาทของเทคโนโลยีใหม่ที่จะมีผลกระทบต่อองค์กรและในอนาคต

2) พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและกำลังจะเกิดขึ้นในแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะความต้องการทางด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อหาแนวโน้มความต้องการ จัดทำแผน และแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีขององค์กร

3) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณ เพื่อรองรับต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้เนื่องจากการจัดการเทคโนโลยี ซึ่งต้องมีความเข้าใจในศักยภาพและความพร้อมของบุคลากร โดยเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่องค์กรในหลายด้าน ตั้งแต่ การประมวลผลงานประจำวัน การตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กร นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศยังช่วยส่งเสริมรูปแบบใหม่ในการสื่อสารข้อมูล และการเพิ่มผลผลิตขององค์กรอีกด้วย

2.2.4 เทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้บูรณาการเข้าสู่ระบบธุรกิจ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เทคโนโลยี ล้ำสมัยได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารที่สนใจจะต้องศึกษาติดตามความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญในอนาคตมีดังต่อไปนี้

1) คอมพิวเตอร์ (Computer) ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้พัฒนาเป็นการใช้เทคโนโลยีวงจรรวมขนาดใหญ่ (Very Large Scale Integrated Circuit, VLSI) ในการผลิตไมโครโพรเซสเซอร์ (Microprocessor) ทำให้ประสิทธิภาพของส่วนประมวลผลของเครื่องพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังได้มีการพัฒนาหน่วยความจำให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นแต่มีราคาถูกลง ซึ่งช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำงานของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลในปัจจุบัน โดยที่คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลในขณะนี้มีความสามารถเท่าเทียมหรือมากกว่ากับเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ในสมัยก่อน

2) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ AI เป็นการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ให้มีความสามารถที่จะคิดแก้ปัญหา และให้เหตุผลได้เหมือนอย่างการใช้ภูมิปัญญา

ของมนุษย์จริง ปัจจุบันที่นักวิทยาศาสตร์ในหลายสาขาวิชาได้ศึกษา และทดลองที่จะพัฒนา ระบบคอมพิวเตอร์ให้สามารถทำงานที่มีเหตุผล โดยการเลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์

3) ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร (Executive Information System) หรือ EIS เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สนับสนุนผู้บริหารในงานระดับวางแผนนโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรโดยที่ EIS จะถูกนำมาให้คำแนะนำผู้บริหารในการตัดสินใจ โดย EIS เป็นระบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการที่พิเศษของผู้บริหารในด้านต่าง ๆ

4) การจดจำเสียง (Voice Recognition) เป็นการพัฒนาให้คอมพิวเตอร์สามารถจดจำเสียงของผู้ใช้งานได้ โดยที่ผู้ใช้จะสามารถออกคำสั่งและตอบโต้กับคอมพิวเตอร์ แทนการกดแป้นพิมพ์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ที่ไม่เคยชินกับการใช้คอมพิวเตอร์ให้สามารถปรับตัวเข้ากับระบบได้ง่ายเช่น ระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง การส่งงานระบบฐานข้อมูลต่างๆ และระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และขยายคุณค่าเพิ่มของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อธุรกิจ

5) การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange) หรือ EDI เป็นการส่งข้อมูลหรือข่าวสารจากระบบคอมพิวเตอร์หนึ่งไปสู่ระบบคอมพิวเตอร์อื่น โดยผ่านทางระบบสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การส่งคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อไปยังผู้ขายโดยตรง ปัจจุบันระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะช่วยลดระยะเวลาในการทำงานของแต่ละองค์กรลง โดยองค์กรจะสามารถส่งและรับสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจ เช่น ใบสั่งซื้อและใบตอบรับผ่านระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่มีอยู่ ทำให้ทั้งผู้ส่งและผู้รับข้อมูลไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง

6) เส้นใยแก้วนำแสง (Fiber Optics) เป็นตัวกลางที่สามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วโดยอาศัยการส่งสัญญาณแสงผ่านเส้นใยแก้วนำแสงที่มีดรวมกัน การนำเส้นใยแก้วนำแสงมาใช้ในการสื่อสารก่อให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับ “ทางด่วนข้อมูล (Information Superhighway)” ที่จะเชื่อมโยงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ปัจจุบันเทคโนโลยีเส้นใยแก้วนำแสงได้ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อสารมวลชน และการค้าขายสินค้าผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

7) อินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงไปทั่วโลกมีผู้ใช้งานหลายล้านคน และกำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยที่สมาชิกสามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนค้นหาข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ได้

8) ระบบเครือข่าย (Networking System) โดยเฉพาะระบบเครือข่ายเฉพาะพื้นที่ (Local Area Network: LAN) เป็นระบบสื่อสารเครือข่ายที่ใช้ในระยะทางที่กำหนด ส่วนใหญ่จะภายในอาคารหรือในหน่วยงาน LAN จะมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำงานของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลให้สูงขึ้นรวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การใช้ข้อมูลร่วมกัน และการเพิ่มความเร็วในการติดต่อสื่อสาร

9) การประชุมทางไกล (Teleconference) เป็นการนำเทคโนโลยีสาขาต่าง ๆ เช่นคอมพิวเตอร์เครื่องถ่ายโทรทัศน์ และระบบสื่อสารโทรคมนาคมผสมผสาน เพื่อใช้สนับสนุน

ในการประชุมให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้เข้าร่วมประชุมไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องประชุมและพื้นที่เดียวกันซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาในการเดินทาง โดยเฉพาะในสภาวะการจราจรที่ติดขัดตลอดจนผู้เข้าประชุมอยู่ในเขตที่ห่างไกลกันมาก

10) โทรทัศน์ตามสายและผ่านดาวเทียม (Cable and Satellite TV) การส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านสื่อต่าง ๆ ไปยังผู้ชม จะมีผลทำให้ข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่ไปได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมพื้นที่กว้างขึ้น โดยที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ ได้มากขึ้น ส่งผลให้ผู้ชมรายการมีทางเลือกมากขึ้นและสามารถตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ได้เหมาะสมขึ้น

11) เทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia Technology) เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาจัดเก็บข้อมูล หรือข่าวสารในลักษณะที่แตกต่างกันทั้งรูปภาพ ข้อความเสียง โดยสามารถเรียกกลับมาใช้เป็นภาพเคลื่อนไหวได้ และยังสามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ด้วยการประยุกต์เข้ากับความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ เช่น หน่วยความจำเป็นแบบอ่านอย่างเดียวที่บันทึกในแผ่นดิสก์ (CD ROM) จอภาพที่มีความละเอียดสูง (High Resolution) เข้ากับอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อจัดเก็บและนำเสนอข้อมูล ภาพ และเสียงที่สามารถโต้ตอบกับผู้ใช้ได้

12) การใช้คอมพิวเตอร์ในการฝึกอบรม (Computer Based Training) เป็นการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ หรือการนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยในด้านการเรียนการสอนที่เรียกว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน (Computer Assisted Instruction) หรือ CAI” การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนเปิดช่องทางใหม่ในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ตลอดจนปรัชญาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

13) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบ (Computer Aided Design) หรือ CAD เป็นการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูลเข้ามาช่วยในการออกแบบผลิตภัณฑ์ รวมทั้งรูปแบบหีบห่อของผลิตภัณฑ์หรือการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยทางด้านการออกแบบวิศวกรรม และสถาปัตยกรรมให้มีความเหมาะสมกับความต้องการและความเป็นจริงตลอดจนช่วยลดต้นทุนการดำเนินงานในการออกแบบ โดยเฉพาะในเรื่องของเวลา การแก้ไข และการจัดเก็บ

14) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการผลิต (Computer Aided Manufacturing) หรือ CAM เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการผลิตสินค้าในโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากระบบคอมพิวเตอร์จะมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ในการทำงานที่ซ้ำกัน ตลอดจนสามารถตรวจสอบรายละเอียดและข้อผิดพลาดของผลิตภัณฑ์ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ ซึ่งจะช่วยประหยัดระยะเวลาและแรงงานประการสำคัญช่วยให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์มีความสม่ำเสมอตามที่กำหนด

15) ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (Geographic Information System) หรือ GIS เป็นการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์ทางด้านรูปภาพ (Graphics) และข้อมูลทางภูมิศาสตร์มาจัดทำแผนที่ในบริเวณที่สนใจ GIS สามารถนำมาประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) การกำหนดนโยบาย

การพัฒนาประเทศและท้องถิ่นการวางแผนทางการตลาด การบริหารการขนส่ง การสำรวจและวางแผนป้องกันภัยธรรมชาติ การช่วยเหลือและกู้ภัย เป็นต้น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้อาศัยหลักการวิธีการคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัลซึ่งมีวิสัยทัศน์รัฐบาลดิจิทัลประเทศไทย 2021 คือกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลดิจิทัลประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัย รองรับการพัฒนาประเทศสู่การเปลี่ยนผ่านเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐไทยให้เป็นเอกภาพและเห็นผลจริง ซึ่งการขับเคลื่อนไปให้ถึงเป้าหมายที่ทุกฝ่ายต้องการนั้น ต้องการความร่วมมือจากส่วนราชการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รับทราบการประกาศแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ตลอดจนเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้³

สาระสำคัญของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยนั้น กล่าวถึงในอีก 5 ปีข้างหน้าภาครัฐไทยจะยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการทำงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง” โดยอยู่บนพื้นฐานของ

- 1) การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Government Integration)
- 2) การนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม (Smart Operations) ประหยัด และคุ้มค่า
- 3) การยกระดับงานบริการภาครัฐให้ตรงกับความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (Citizen-centric Services)
- 4) การขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสู่รัฐบาลดิจิทัลในทุกระดับของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงองค์กรในขั้นตอนการทำงาน เทคโนโลยี และกฎระเบียบ (Driven Transformation)

³ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), “รัฐบาลดิจิทัล,” สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน), สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2563, <https://www.dga.or.th/th/profile/2035/>.

2.4 ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล พัฒนาตามแนวคิดของระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้⁴

2.4.1 ระบบราชการ 4.0

ในการพลิกโฉม (transform) ภาครัฐหรือระบบราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและรองรับโมเดลการพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (Better governance, happier citizens) อันจะทำให้ระบบราชการสามารถเป็นที่ไว้วางใจและเป็นที่ยิ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ กล่าวคือ

1) **เปิดกว้าง และเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government)** โดยต้องมีความเปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน และสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ตลอดจนเปิดกว้างให้กลไกหรือภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วม และโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองออกไปให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน โดยการจัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงานในแนวระนาบ ในลักษณะของเครือข่าย มากกว่าตามสายการบังคับบัญชาในแนวตั้ง ขณะเดียวกันก็ยังคงเชื่อมโยงการทำงานภายในภาครัฐด้วยกันเองให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกัน ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

2) **ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric government)** โดยต้องทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า ตั้งคำถามกับตนเองเสมอว่า ประชาชนจะได้อะไร มุ่งเน้นแก้ไข ปัญหาความต้องการและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อขอรับบริการหรือร้องขอความช่วยเหลือจากทางราชการ (proactive public services) รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลของทางราชการ (big government data) และระบบดิจิทัลสมัยใหม่ในการจัดบริการสาธารณะ ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (personalized หรือ tailored services) พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกโดยมีการเชื่อมโยงกันเองของทางราชการเพื่อให้บริการต่าง ๆ สามารถเสร็จสิ้นในจุดเดียว ประชาชนสามารถเรียกใช้บริการของทางราชการได้ตลอดเวลาตามความต้องการของตนและผ่านการติดต่อได้หลายช่องทางผสมผสานกันไม่ว่าจะมาติดต่อด้วยตนเอง อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ

⁴ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, “ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ,” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2562, <https://www2.opdc.go.th/psic/main.php?url=c0ntent&gp=2&c0de=thai>.

3) มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & high performance government) โดยต้องทำงานอย่างเตรียมการณไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มและประยุกต์องค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาใช้ในการตอบโต้กับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เพื่อสร้างคุณค่า มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา ตลอดจนเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงและปรับตัวเข้าสู่สภาพความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ รวมทั้ง ทำให้ข้าราชการมีความผูกพันต่อการปฏิบัติราชการและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบระบบราชการเดิมกับระบบราชการใหม่

ลำดับ	ระบบราชการเดิม	ระบบราชการใหม่ (ระบบราชการ 4.0)
1.	การทำงานแยกตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน แม้มีการทำงาน ประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน แต่ยังไม่ใช้การบูรณาการอย่างแท้จริง (Autonomy, Separation)	การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการอย่างแท้จริง ในเชิงยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับ การวางแผนนโยบายไปจนถึงการนำไปปฏิบัติ (Collaboration)
2.	การทำงานยังไม่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบและยังเป็นการทำงานตามสายการบังคับบัญชาในแนวดิ่ง (Fragmentation, Hierarchy, Silo, Vertical Approach)	การทำงานมีการเชื่อมโยงผ่านระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการเชื่อมโยงทุกส่วนราชการในการบริการประชาชนและ มีการบังคับบัญชาในแนวนอน (End-to-end process flow, Cross-boundary management, Program/Project Management office, Horizontal approach)
3.	ให้บริการเป็นมาตรฐานเดียวกันอย่างตายตัวตามสิทธิพื้นฐานของ บุคคลที่รัฐกำหนด (Standardization)	ให้บริการตามความต้องการเฉพาะบุคคลซึ่งสามารถออกแบบ /เลือก รูปแบบ / วิธีการในการขอรับบริการได้ (Customization, Personalization)
4.	ระบบทำงานในแบบอนาล็อก (Analog)	ระบบการทำงานที่ปรับเป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบ (Digitization)
5.	การดำเนินงานเชิงรับ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (Passive)	การดำเนินงานที่ตอบสนองทันที/ทันเวลา/เชิงรุก ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (Pro-Active)

ลำดับ	ระบบราชการเดิม	ระบบราชการใหม่ (ระบบราชการ 4.0)
6.	ยึดกฎเกณฑ์ และมุ่งเน้นแต่การปฏิบัติงานตามเป้าหมาย (Rule-based, Performance-oriented)	สร้างนวัตกรรม มีการควบคุมอย่างชาญฉลาด มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Innovation, Smart regulation, Results-oriented)
7.	ปฏิบัติงานตามนโยบาย ขับเคลื่อนโดยภาครัฐเป็นศูนย์กลาง (Government-driven)	ปฏิบัติงานโดยเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric)
8.	ระบบการทำงานที่ล่าช้า มีต้นทุนสูง (Red tape, Costly)	สร้างคุณค่าในการให้บริการแก่ประชาชน ทำน้อยได้มาก (Creating value for the public, Doing more and better with less)
9.	เปิดเผยข้อมูลตามที่ร้องขอเฉพาะราย / เปิดเผยข้อมูลจำกัด (Close system, Upon Request only)	เปิดเผยข้อมูลเป็นปกติ (default) ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้ทันที โดยไม่ต้องร้องขอ (open system, open access)
10.	การปฏิบัติงานตามขั้นตอนแบบเดิมๆ (Routine Work)	สามารถแก้ไขปัญหาโดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการทำงานรูปแบบเดิม และ สามารถตอบสนองได้ทันที (Non-routine problem solving, Real-time capability)
11.	ต่างหน่วยงานต่างทำงานกันลำพังโดยไม่มี การแบ่งปันทรัพยากร เพื่อใช้งานร่วมกัน (Stand-alone)	แบ่งปันทรัพยากรในการทำงานร่วมกัน เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Shared Services)
12.	วางนโยบาย และปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้สึก และคาดเดาเอาเอง (Intuition)	ปฏิบัติงานบนพื้นฐานของข้อมูล ความต้องการของประชาชน และวางนโยบาย ที่สามารถนำไปปฏิบัติให้ เกิดผลได้จริง (Data-driven, Demand-driven, Actionable policy solutions)
13.	บริการประชาชนเฉพาะในเวลาราชการ (office-hours only)	บริการประชาชนตลอดเวลา (on-demand services)
14.	มีความเชี่ยวชาญ/ชำนาญเฉพาะทาง (Expert/Specialist)	มีความสามารถในการใช้ความรู้ สติปัญญา และข้อมูลสารสนเทศเพื่อ

ลำดับ	ระบบราชการเดิม	ระบบราชการใหม่ (ระบบราชการ 4.0)
		แก้ไข ปัญหาและสร้างคุณค่า (Knowledge worker) มีความสามารถในการ เรียนรู้ (Educability) มีเหตุผล ในเชิงจริยธรรม (Ethic ability)
15	ข้าราชการแบบดั้งเดิม (Public administrator)	มีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurship)

ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปรับไปสู่ระบบราชการ 4.0 ได้แก่ การสร้าง นวัตกรรม (innovation) บนพื้นฐานของการสานพลังความร่วมมือกัน (collaboration) ระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความเป็นระบบดิจิทัล ใน การคิดค้นและแสวงหาหนทางหรือวิธีการ (solutions) ใหม่ ๆ อันจะก่อให้เกิดผลกระทบสูง (big impact) เพื่อทำการปรับปรุงและออกแบบนโยบายสาธารณะและการจัดบริการสาธารณะ ให้สามารถตอบโจทย์ความท้าทายของประเทศหรือตอบสนองปัญหาความต้องการของ ประชาชนที่แปรผันไปตามสภาพพลวัตของการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ ในทุกเวลา ทุกสถานที่ ทุกอุปกรณ์และช่องทาง ได้อย่างมั่นคงปลอดภัยและประหยัด

จากระบบราชการ 4.0 ดังกล่าว ข้าราชการในฐานะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change Leader) มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคิดและทำตนให้เหมือนกับเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (public entrepreneur) มากขึ้น โดยเฉพาะต้องสามารถเก็บเกี่ยว โอกาสและทำงานในเชิงรุกให้บังเกิดผลอย่างรวดเร็ว มีความสามารถในการสานพลังของทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องและทำงานข้ามหน่วยงานหรือภาคส่วนตนเอง รวมทั้งแสวงหาและเพิ่มทรัพยากรให้ อยู่ในระดับที่เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งทักษะที่จำเป็น (skill sets) ของผู้ประกอบการสาธารณะ ดังกล่าวนี้อาจจะไม่แตกต่างกับผู้ประกอบการในภาคธุรกิจมากนัก กล่าวคือ

- 1) การสานพลังจากทุกภาคส่วนและสร้างเครือข่าย (collaborating and networking) เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน
- 2) การทำงานในแนวระนาบผ่านระบบงานที่มีความแตกต่างกันและข้ามหน่วยงานต่าง ๆ (working across systems) ได้
- 3) การพรรณนาให้เห็นภาพของการเปลี่ยนแปลง (building narratives for change) เพื่อโน้มน้าวหรือชักจูงให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยอมรับและดำเนินการในสิ่งที่แตกต่างไป จากเดิม
- 4) การปรับตัวและการเรียนรู้ (adapting and learning) อย่างรวดเร็วและทัน สถานการณ์
- 5) การแสวงหาหรือการระดมสรรพกำลังและทรัพยากร (leveraging new resources) เพื่อยกระดับให้สูงขึ้นและเพียงพอต่อการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันหรือ รวมงบประมาณเข้าด้วยกัน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและทดลองใช้โมเดลการทำงานแบบใหม่

6) การให้ความสำคัญต่อผลลัพธ์สุดท้าย (focusing on outcomes) ของการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังจะเกิดขึ้น

2.4.2 นวัตกรรมภาครัฐ

แนวทางประการหนึ่งที่หลายประเทศได้นำมาประยุกต์ใช้และประสบความสำเร็จอย่างมาก ได้แก่ การจัดให้มีห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Public Sector Innovation Lab) ขึ้น โดยการประยุกต์รูปแบบการออกแบบผลิตภัณฑ์ทางธุรกิจหรือการคิดเชิงออกแบบ (design thinking) ซึ่งเน้นผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ (user or human-centered design) และอาศัยการสานพลังความร่วมมือ (collaboration) กับทุกภาคส่วนเพื่อคิดค้นและสร้างร่วมกัน ผ่านกระบวนการทดสอบ/ทดลองในห้องปฏิบัติการออกแบบ (design lab) อันจะช่วยก่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการวางนโยบายสาธารณะและการส่งมอบบริการให้แก่ประชาชน ตัวอย่างเช่น Mindlab ของเดนมาร์ก Helsinki Design Lab ของฟินแลนด์ Nesta's Lab ของอังกฤษ GovLab ของสหรัฐอเมริกา DesignGov ของออสเตรเลีย และ THE Lab ของสิงคโปร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ห้องปฏิบัติการดังกล่าวบางแห่งก็อาจมีสถานะเป็นส่วนย่อยหรือแยกส่วนออกมาจากหน่วยงานราชการ หรือบางแห่งก็อาจเป็นอิสระจากทางราชการ การคิดเชิงออกแบบนั้นเป็นการเชื่อมโยงการคิดริเริ่ม (creativity) และนวัตกรรม (innovation) เข้าด้วยกันโดยเน้นในเรื่องของการกระตุ้นความคิด หรือการสร้างความคิดใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องของการแสวงหาหนทางใหม่ ๆ ให้แก่ปัญหาที่มีอยู่ หรือการแสวงหาโอกาสใหม่ โดยการใช้อยู่จากเทคโนโลยีหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งสร้างนวัตกรรมอันเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ หรือวิธีการใหม่ ๆ ในการทำหรือประกอบธุรกิจ กล่าวอีกนัยหนึ่งการคิดเชิงออกแบบช่วยทำให้ความคิดริเริ่มต่าง ๆ สามารถนำไปปฏิบัติจนเกิดผลลัพธ์สุดท้ายได้จริง กระบวนการการคิดเชิงออกแบบมักจะประกอบด้วย 3 - 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1) การสร้างความเข้าใจในบริบทภาพรวม (understand the broad context) เพื่อเริ่มต้นรับรู้เกี่ยวกับความรู้สึคนึกคิด ประสบการณ์ในการรับบริการ ความไม่พึงพอใจ และความต้องการของประชาชนผู้ใช้บริการ

2) การเข้าถึงสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ (gain empathy for stakeholder's real needs) โดยอาจจัดให้ข้าราชการได้มีโอกาสเข้ามาสังเกตการณ์ สัมผัสและเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้เห็นถึงปัญหาช่องว่างระหว่างฝ่ายผู้กำกับ ควบคุมดูแล/ ผู้ให้บริการ (regulator/service provider) กับฝ่ายผู้รับบริการ (user) ตลอดจนเริ่มต้นมองหาโอกาสในการปรับปรุง

3) การทดลองด้วยความคิดที่หลากหลาย (experiment with diverse ideas) อันเป็นการระดมสมองเพื่อสำรวจค้นหา (explore) หรือสร้างจินตนาการทางความคิด (ideate) การสร้างต้นแบบ (prototype) รวมทั้งการทดลอง/การทดสอบ (testing) ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

4) การวางกลยุทธ์ขยายผล (strategize the rollout) อันเป็นการนำผลการทดลองไปสู่การปฏิบัติในวงกว้างต่อไป

การคิดเชิงออกแบบดังกล่าวนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยสร้างนวัตกรรมภาครัฐได้ในหลายรูปแบบ ดังนี้

1) นวัตกรรมบริการ (services innovation) อันเป็นการปรับปรุงคุณภาพบริการหรือสร้างบริการใหม่ (new or improved service) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณลักษณะของตัวผลิตภัณฑ์และบริการ เช่น การให้บริการสุขภาพเคลื่อนที่ (health care at home) เป็นต้น

2) นวัตกรรมการส่งมอบบริการ (service delivery innovation) อันเป็นการให้บริการในรูปแบบใหม่หรือที่แตกต่างไปจากเดิม (new or different way of providing a service) เช่น การจดทะเบียนนิติบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ การยื่นและชำระประกันสังคมแบบออนไลน์หรือผ่านทาง mobile app เป็นต้น

3) นวัตกรรมการบริหาร/องค์การ (administrative or organizational innovation) อันเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การใหม่ ตลอดจนการสร้างระบบงานหรือกระบวนการใหม่ (new process) เช่น การตรวจสอบอาคารตามความเสี่ยง เป็นต้น

4) นวัตกรรมทางความคิด (conceptual innovation) อันเป็นการสร้างมุมมองใหม่หรือการแสวงหาหนทางใหม่ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา รวมทั้งการโต้แย้งสมมติฐานเดิม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงตัวแสดงที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันความคิดใหม่ เช่น smart farmer เป็นต้น

5) นวัตกรรมเชิงนโยบาย (policy innovation) อันเป็นการออกแบบนโยบายหรือประยุกต์ใช้เครื่องมือนโยบายแบบใหม่ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์หรือพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การทำให้กัญชาเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย (decriminalization/legalization) การอนุญาตให้มีการซื้อขาย (tradable permits) เกี่ยวกับอนุพันธ์ล่วงหน้าสภาพอากาศ (weather derivatives) เป็นต้น

6) นวัตกรรมเชิงระบบ (systemic innovation) อันเป็นการวางระบบใหม่หรือเปลี่ยนแปลงระบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในวงกว้างหรือในระดับขั้นพื้นฐาน (system-wide change/fundamental transformation) หรือส่งผลกระทบต่อ การปรับโครงสร้างหรือเปลี่ยนแปลงแบบแผนความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ เช่น การแยกส่วนระหว่างผู้ซื้อบริการ (purchaser) และผู้ให้บริการ (provider) ทางด้านสาธารณสุข เป็นต้น โดยสรุป หากมีการประยุกต์ใช้ห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็จะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างนวัตกรรมให้เกิดคุณค่าต่อสาธารณะ (public value) เท่านั้น แต่ยังเป็น การเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองและตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชน ผู้ใช้บริการ (end-users needs) ได้แม่นยำ ลดความเสี่ยงของความผิดพลาด มีความครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติ (comprehensive, holistic view) มากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ลดปัญหาความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนกระบวนกรทางความคิด (mindset) ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อีกด้วย

2.5 ระบบรัฐสภาไทย

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงระบบรัฐสภาของประเทศไทย รูปแบบและความเป็นมา เพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อให้การออกแบบถูกต้อง ซึ่งระบบรัฐสภาไทยมีความหมายและรูปแบบและความเป็นมา ดังนี้⁵

2.5.1 ความหมายของรัฐสภา “รัฐสภา” หมายถึง องค์กฤษฎีกาบัญญัติ ทำหน้าที่บัญญัติกฎหมาย ประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร หรือหมายถึงสภาที่ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา และประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา โดยตำแหน่ง

ประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญทุกฉบับได้กำหนดรูปแบบการปกครองของประเทศเป็น “ระบบรัฐสภา” มาโดยตลอด ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล”

จากหลักการซึ่งเป็นโครงสร้างการเมืองการปกครองที่สำคัญของประเทศดังกล่าว รัฐธรรมนูญทุกฉบับจึงได้แบ่งอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

- 1) อำนาจนิติบัญญัติ หรืออำนาจในการตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับ โดยมีรัฐสภาเป็นองค์กรใช้อำนาจนี้ ดังนั้น รัฐสภาจึงเป็นองค์กรตัวแทนของประชาชนที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ
- 2) อำนาจบริหาร หรืออำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย โดยมีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจ และ
- 3) อำนาจตุลาการ หรืออำนาจในการพิพากษาอรรถคดีต่าง ๆ โดยมีศาลเป็นองค์กรใช้อำนาจ

ทั้งนี้ อำนาจทั้งสามจะมีความสัมพันธ์ในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน แต่จะสัมพันธ์กันในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ จะกำหนดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

⁵ คณะอนุกรรมการจัดทำสารานุกรมสำหรับเยาวชน เล่มที่ 2 ในคณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สารานุกรมการเมืองไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 1 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของรัฐสภาไทย, (กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2558), 179-190

2.5.2 รูปแบบของรัฐสภา

การปกครองในระบบรัฐสภานั้น “รัฐสภา” ถือเป็นองค์กรสูงสุดอันเป็นที่รวมเจตจำนงของประชาชนทั้งประเทศและเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการปกครอง โดยโครงสร้างหรือรูปแบบของรัฐสภา หมายถึง จำนวนสภาที่ประกอบกันเข้าเป็นรัฐสภา ซึ่งโดยทั่วไปมักจะเป็น 2 ระบบ คือ ระบบสภาเดี่ยว และระบบสภาคู่ หรือระบบสองสภา

(1) “ระบบสภาเดี่ยว” เป็นรูปแบบของรัฐสภาที่มีองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติเพียงสภาเดียว ซึ่งอาจจะต่างพรรคต่างสังกัดหรือมีที่มาที่แตกต่างกัน มาประชุมพร้อมกันในเวลาและสถานที่เดียวกัน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกัน ซึ่งโดยทั่วไปจะมีที่มาที่เหมือนกัน เช่น มาจากการเลือกตั้งหรือการแต่งตั้งอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม สภาเดี่ยวก็อาจจะแบ่งสมาชิกออกเป็นประเภทตามที่มาของสมาชิกก็ได้ เช่น สมาชิกประเภทหนึ่งมาจากการเลือกตั้ง และอีกประเภทมาจากการแต่งตั้ง เป็นต้น ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุป ได้ว่า ระบบสภาเดี่ยว คือ รัฐสภาที่มีฝ่ายนิติบัญญัติเพียงสภาเดียวทำหน้าที่ตรากฎหมายและควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล

(2) “ระบบสภาคู่” หรือระบบสองสภา เป็นรูปแบบของรัฐสภาที่มีองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติแบ่งออกเป็นสองฝ่ายหรือสองประเภทประชุมแยกกันคนละเวลาและสถานที่ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ที่ต่างกันเล็กน้อยแตกต่างกัน และอาจจะมีวาระการดำรงตำแหน่งที่ต่างกันด้วย ทั้งนี้ จะมีกรณีพิเศษที่กำหนดให้ทั้งสองฝ่ายมาประชุมร่วมกันหรือพร้อมกันได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ระบบสภาคู่หรือระบบสองสภา โดยสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทในการตรากฎหมาย วุฒิสภามีหน้าที่เป็นที่ปรึกษา พิจารณากลับกรอง และยับยั้งการใช้อำนาจของสภาผู้แทนราษฎร

รูปแบบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐสภาเป็นองค์กรตัวแทนของประชาชนที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อมีพุทธศักราช 2475 เป็นต้นมานั้น ประเทศไทยได้นำรูปแบบการปกครองในระบบรัฐสภามาใช้โดยตลอด ซึ่งรูปแบบของรัฐสภาไทยที่เคยใช้มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้ มีทั้ง “ระบบสภาเดี่ยว” และ “ระบบสองสภา” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็นของสถานการณ์ทางการเมืองในแต่ละสมัย กล่าวคือ ระบบรัฐสภาไทยที่ผ่านมาจะเปลี่ยนแปลงไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในแต่ละสมัย บางสมัยรัฐสภาจะอยู่ในระบบสภาเดี่ยวซึ่งมีสภาเดียว แต่บางสมัยรัฐสภาจะอยู่ในระบบสองสภาหรือสภาคู่ โดยที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรมาแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น 19 ฉบับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับดังกล่าวนี้ต่างก็ได้กำหนดรูปแบบของรัฐสภาไทยแต่ละชุด รวมทั้งมีจำนวนสมาชิกและที่มาที่แตกต่างกันตามเจตนารมณ์ของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

2.5.3 หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภา

หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภานั้นมีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในงานด้านธุรการ ด้านวิชาการและในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้กับองค์กรด้านนิติบัญญัติของประเทศหรือรัฐสภา อาทิ ด้านการประชุม ด้านกรรมาธิการ ด้านวิชาการ ด้านการ

ต่างประเทศ ด้านพิธี ด้านอาคารสถานที่ และด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาไทยนั้นได้รับการก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่มีการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2475 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองและได้มีการพัฒนาการมาโดยลำดับจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะด้วยกัน ดังนี้

2.5.3.1 หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาในระยะเริ่มแรก (ระหว่าง พ.ศ. 2475 – พ.ศ. 2517)

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนราษฎรชั่วคราวเพียงสภาเดียวขึ้น จำนวน 70 คน และได้มีการประชุมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2475 โดยใช้ห้องโถงชั้นบนของ “พระที่นั่งอนันตสมาคม” เป็นสถานที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภา ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้เลือกมหาอำมาตย์เอก เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายพลตรีพระยาอินทวิชิตเป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และในการประชุมครั้งนั้นประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ขออนุมัติต่อที่ประชุม เพื่อให้หลวงประดิษฐมนูธรรมหรือนายปรีดี พนมยงค์ เป็นเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนแรก และถือว่าหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาไทยได้ก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475

การทำหน้าที่ในฐานะหน่วยงานสนับสนุนของสภาผู้แทนราษฎรในระยะเริ่มแรก ยังไม่มีกฎหมายรับรอง จึงไม่มีงบประมาณและสถานที่ทำการของตนเอง ต้องอาศัย “วังปารุสกวัน” เป็นสถานที่ทำการ โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานชุดแรก จำนวน 7 คน ประกอบด้วยหลวงคหกรรมบดีนายพาฬ บุญหลง นายสนิท ผิวนวน นายฉ่ำ จำรัสเนตร นายสุรียา กุณทลจินดา นายน้อย สอนกล้าหาญ และนายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ 7 คน ทำงานโดยไม่ได้รับเงินเดือน มีเพียงการจัดอาหารให้เจ้าหน้าที่ทุกมื้อเท่านั้น

ต่อมาได้มีการยกระดับหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาไทยให้มีฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรม แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2476 โดยใช้ชื่อว่า “กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” และเปลี่ยนชื่อเป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พุทธศักราช 2476 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2476 โดยให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรและอยู่ในบังคับบัญชาของประธานสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถือเป็นข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2476 และได้มีการย้ายที่ทำการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจากวังปารุสกวัน ไปอยู่ที่อาคารสำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์และพระที่นั่งอนันตสมาคมตามลำดับ

ภายหลังเมื่อได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 ทำให้รูปแบบของรัฐสภาเปลี่ยนจาก “ระบบสภาเดียว” คือ สภาผู้แทนราษฎร เป็น “ระบบสองสภา” ประกอบด้วย “พฤตสภา” และ “สภาผู้แทน” จึงได้มีการจัดแบ่งหน่วยงานสนับสนุนของทั้งสองสภาออกเป็น 2 หน่วยงาน คือ “สำนักงานเลขาธิการพฤตสภา” รับผิดชอบ

เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของพฤตสภา มีนายไพโรจน์ ชัยนาม อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่เลขาธิการพฤตสภา และ “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน” รับผิดชอบเป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาผู้แทน มีนายเจริญ ปัทมโร ทำหน้าที่เลขาธิการสภาผู้แทน โดยใช้พระที่นั่งอนันตสมาคมเป็นที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน และใช้พระที่นั่งอภิเชษฐาสิตเป็นที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการพฤตสภา

หลังจากนั้นได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2490 ซึ่งได้กำหนดให้มีการรวมสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนและสำนักงานเลขาธิการพฤตสภาเข้าด้วยกันเป็น “สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา” เพียงหน่วยงานเดียว และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของพฤตสภาและสภาผู้แทนและให้เลขาธิการสภาผู้แทนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการรัฐสภา

ต่อมาวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 ได้มีการยึดอำนาจการปกครองประเทศ โดยคณะบริหารประเทศชั่วคราวและได้มีการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 กลับมาใช้บังคับอีกครั้ง ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้มีเพียงสภาเดียวคือ “สภาผู้แทนราษฎร” จึงต้องเปลี่ยนชื่อหน่วยงานสนับสนุนเป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” อีกครั้งหนึ่งและให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรและอยู่ในบังคับบัญชาของประธานสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ได้บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วย “วุฒิสภา” และ “สภาผู้แทน” จึงทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องกลับมาใช้ชื่อ “สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา” อีกครั้งตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2511 และให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของวุฒิสภาและสภาผู้แทน รวมถึงการประชุมร่วมกันของรัฐสภาแล้วแต่กรณี

ต่อมาเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2512 คณะรัฐมนตรีชุดที่มีจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติให้มีการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ซึ่งเป็น “อาคารรัฐสภาปัจจุบัน” บริเวณถนนอุทองในด้านทิศเหนือของพระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของหน่วยรถถัง กรมตำรวจ ภายหลังจากที่ได้ทำการก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่เสร็จแล้ว สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาจึงได้ย้ายมาทำการที่อาคารรัฐสภาบริเวณถนนอุทองในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน

2.5.3.2 หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาในระยะที่สอง (ระหว่าง พ.ศ. 2518 – พ.ศ. 2535)

การจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาไทยในระยะเริ่มแรก หรือระหว่าง พ.ศ. 2475 - พ.ศ. 2517 ดังที่ได้กล่าวแล้วนั้นฝ่ายบริหารเป็นผู้มีอำนาจหรือบทบาทในการจัดแบ่งส่วนราชการและจัดการงานธุรการของรัฐสภาจนกระทั่งได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ ในหมวด 6 รัฐสภา ได้บัญญัติให้มี “ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา” ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยบัญญัติไว้ในส่วนที่ 7 ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยมาตรา 174 ได้บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 171 วรรคสองข้าราชการสังกัด

หน่วยราชการใดจะเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ต่อมาจึงได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งส่วนราชการในสังกัดรัฐสภาขึ้นเป็นการเฉพาะโดยแยกออกจากฝ่ายบริหาร อันประกอบด้วย สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและให้มีฐานะเทียบเท่ากรม ทั้งนี้ ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของรัฐสภา โดยมีเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อประธานรัฐสภา นอกจากนี้ ในด้านการบริหารงานบุคคลยังกำหนดให้มี “คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา” หรือ “ก.ร.” เป็นองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ในด้านการบริหารงานบุคคลขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยแยกจากคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ของฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ประธานรัฐสภาเป็นประธาน รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธาน เลขาธิการรัฐสภาและกรรมการอื่นอีกจำนวน 8 คน ซึ่งรัฐสภาเลือกจากประธาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนประจำสภา จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน โดยให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่ควบคุม ดูแล ติความ และวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการใช้พระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนออกกฎ ก.ร. หรือระเบียบ รวมถึงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่รักษาทะเบียนประวัติข้าราชการฝ่ายรัฐสภาและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการด้วย จึงเท่ากับเป็นการสร้างหลักประกันอันความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยเฉพาะการก้าวก้าวหรือการแทรกแซงการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายรัฐสภาโดยฝ่ายบริหารได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

2.5.3.3 หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาในระยะที่สาม (ระหว่าง พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2554)

ต่อมาเมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้มีการแยกหน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาออกเป็น ดังนี้(1) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของวุฒิสภามีเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานวุฒิสภา

(2) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของสภาผู้แทนราษฎร มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ขึ้นตรงต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร

(3) ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

ส่วนราชการตาม (1) (2) และ (3) มีฐานะเทียบกรมและเป็นนิติบุคคล นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ยังได้กำหนดองค์ประกอบของ “คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.)” ให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการใหม่ดังกล่าว โดยให้ประกอบด้วยประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการวุฒิสภา เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐสภาเลือกจำนวนไม่เกิน 8 คน เป็นกรรมการ และให้

เลขาธิการวุฒิสภาหรือเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่ง que ประธานรัฐสภาแต่งตั้งเป็นเลขานุการ ก.ร.

2.5.3.4 หน่วยงานสนับสนุนของรัฐสภาในระยะที่สาม (ระหว่าง พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน) ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการรัฐสภา พ.ศ. 2554 เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เพื่อแก้ไขปรับปรุงระบบการบริหารงานบุคคลของส่วนราชการในสังกัดรัฐสภาใหม่ให้สอดคล้องกับข้าราชการพลเรือนโดยเฉพาะในด้านการจำแนกตำแหน่งและอัตราเงินเดือน รวมทั้งได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา (ก.ร.) เพิ่มเติมโดยให้มีผู้แทนข้าราชการรัฐสภาสามัญซึ่งข้าราชการรัฐสภาสามัญในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเลือกกันเอง จำนวน 2 คน และข้าราชการรัฐสภาสามัญในสังกัดสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเลือกกันเองจำนวน 2 คน รวมจำนวน 4 คน ร่วมเป็นกรรมการและมีการกำหนดให้การบริหารราชการฝ่ายรัฐสภานั้น “มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา” มากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้ส่วนราชการในสังกัดรัฐสภามีฐานะเป็น “นิติบุคคล”

2.6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล อันได้แก่ หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ข ด้านการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการฐานข้อมูล มีดังนี้⁶

(1) ให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน

(3) ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานที่แตกต่างกัน

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, มาตรา 258 , ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 78.

2.7 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดทำข้อมูลประวัติ และที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่ วิสัยทัศน์ประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้⁷

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลางส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

2) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนานโยบายและการให้บริการภาครัฐมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้น

⁷ ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580), *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135*, ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561) : 64-71.

จนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อยและตรวจสอบได้

3) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็นเชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนาการจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

4) ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

5) ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น และทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

2.8 แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่ การปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งได้กำหนดรายละเอียดไว้ ดังนี้⁸

บริบทตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ไว้ในหลายมาตรา ซึ่งถือเป็นแม่บทสำหรับการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน สรุปได้ดังต่อไปนี้

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมาย ดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและ

⁸ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135, ตอนที่ 24 ก (6 เมษายน 2561): 1-2.

การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วน อย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

2.9 แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้นำแผนปฏิบัติการราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565 เป็นกรอบการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ที่ปรับรูปแบบจากการใช้ชื่อว่า “แผนยุทธศาสตร์” มาเป็น “แผนปฏิบัติการราชการ” เพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 โดยได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการวิเคราะห์และดำเนินการจัดทำโครงการให้ครอบคลุมภารกิจและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้⁹

1) วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรหลักด้านนิติบัญญัติของประเทศที่มีสมรรถนะสูง ในการสนับสนุนภารกิจวุฒิสภาเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

2) พันธกิจ (1) สนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจด้านนิติบัญญัติ (2) สนับสนุนภารกิจด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (3) ยกระดับการพัฒนาทางด้านกฎหมายและงานด้านวิชาการของวุฒิสภา (4) บริหารจัดการให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง ทันสมัย ตามหลักธรรมาภิบาล และทันต่อการเปลี่ยนแปลง (5) พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

3) แผนงานและแนวทางการพัฒนา

(1) แผนปฏิบัติการราชการเรื่องที่ 1 ยกระดับการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ

เป้าหมายที่ 1 สนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ 2 พัฒนางานด้านกฎหมายและด้านวิชาการ รวมทั้งข้อมูลการวิจัยที่ตอบสนองต่อความต้องการของวุฒิสภา

แนวทางการพัฒนา (1) ยกระดับการพัฒนาทางด้านกฎหมาย งานด้านวิชาการ และข้อมูลการวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (2) พัฒนาเครือข่าย และความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานวุฒิสภา

(2) แผนปฏิบัติการราชการเรื่องที่ 2 พัฒนางานด้านการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมาย สนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของวุฒิสภาอย่างมีประสิทธิภาพ

⁹ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565, 27 - 32.

แนวทางการพัฒนา พัฒนากลไกการสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของ วุฒิสภาในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และการ ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

(3) แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ 3 พัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้รับบริการเชิงรุก และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เป้าหมายที่ 1 เพื่อให้มีนโยบายและระบบหรือกลไกในการบริหารงาน บุคคลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

เป้าหมายที่ 2 เพื่อพัฒนาบุคลากรทุกประเภทให้มีความรู้ ความสามารถ สูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

แนวทางการพัฒนา (1) พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้อง และสนับสนุนภารกิจขององค์กร ทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ (2) พัฒนา บุคลากรให้มีศักยภาพขับเคลื่อนยุทธศาสตร์องค์กรได้อย่างเป็นระบบและหลากหลาย (3) สร้าง เสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรทั้งสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการ ปฏิบัติงานภายในองค์กร (4) ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม เพื่อให้เอื้อต่อ การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

(4) แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ 4 พัฒนาขีดความสามารถองค์กรให้มีสมรรถนะสูง

เป้าหมายที่ 1 เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

เป้าหมายที่ 2 เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภาให้มีการเชื่อมโยงและบูรณาการ เพื่อสามารถสนับสนุนกระบวนการนิติ บัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ 3 เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบความมั่นคง ปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้เป็นไป ตามมาตรฐานสากล รองรับการให้บริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

เป้าหมายที่ 4 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและเสริมสร้างศักยภาพของ สมาชิกวุฒิสภาและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ให้สามารถใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิดวิเคราะห์ปรับใช้เทคโนโลยีใหม่ได้ ตลอดเวลา

แนวทางการพัฒนา (1) พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและ ทันสมัย (2) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน (3) พัฒนาระบบงานและฐานข้อมูล โดยมีการบูรณาการ การเปิดกว้างและเชื่อมโยงกันเพื่อมุ่งสู่การเป็น Digital Senate (4) พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน และระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นไปตามมาตรฐานสากล (5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกวุฒิสภา และบุคลากร มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ระบบ Digital อย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิดวิเคราะห์ ปรับใช้ เทคโนโลยีใหม่ได้ตลอดเวลา

(5) แผนปฏิบัติราชการเรื่องที่ 5 พัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ที่ดีในทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เป้าหมายที่ 2 ประชาชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ

แนวทางการพัฒนา (1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องต่อการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (2) จัดทำสื่อเกี่ยวกับการให้ความรู้ ทางด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อเผยแพร่ ให้แก่ประชาชนผ่านหน่วยงานและช่องทางต่าง ๆ (3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวัฒนธรรมทาง การเมืองในระบอบประชาธิปไตยของวุฒิสภา

2.10 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การพัฒนาฐานข้อมูลและสารสนเทศของสมาชิกวุฒิสภาและบุคลากรของสำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา มีการพัฒนาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 10 ข้อ ได้แก่ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลัก ประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/ Value for money) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้น ฉันทามติ (Consensus oriented) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมี ส่วนร่วม (Participation) และ หลักนิติธรรม (Rule of Law)

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ซึ่ง ประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย มีความหมายดังนี้¹⁰

1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

ประกอบด้วย

- ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากร อย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการ ลดขั้นตอนและ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และ ลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและ ไม่มีความจำเป็น

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, “หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2562, https://www.0csc.go.th/sites/default/files/attachment/article/7.1_hlakthrrmaaphibaalkhngkaarbrihaarkicchkaarbaanemuuengthiidii.pdf

- ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความหวัง ของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานมีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้น ผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้ อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

- ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและ ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณ ให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

- เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้ รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

- หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

- ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความ เท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย

- การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมใน กระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงาน และร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการ แสวงหาฉันทามติหรือ

ข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ โดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติ ไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

- การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและ การดำเนินการให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility)

ประกอบด้วย

- คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมี จิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตาม ความคาดหวังของสังคม รวมทั้ง ยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวล จริยธรรมข้าราชการพลเรือน และ จรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย 8 ประการ (I AM READY) ได้แก่ I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ M - Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม R - Responsiveness คำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง E - Efficiency มุ่งเน้น ประสิทธิภาพ A - Accountability ตรวจสอบได้ D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

2.11 แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565)

แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565) ใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้แก่ ¹¹

2.11.1 วิสัยทัศน์

“รัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament)” หมายถึง องค์กรที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล มนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติ

¹¹ คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565), *แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565)*, (กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560), 2.

2.11.2 พันธกิจ

- 1) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการและประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย ตรงกับความต้องการ
- 2) พัฒนาและส่งเสริมสมาชิกรัฐสภา และบุคคลในวงงานรัฐสภาให้รู้เท่าทันการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์

2.11.3 เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) ระบบข้อมูลและสารสนเทศของรัฐสภามีการเชื่อมโยงและบูรณาการเพื่อให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา มีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงปลอดภัย เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- 3) สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาผู้เท่าทัน สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์
- 4) ผู้รับบริการและประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัยตรงกับความต้องการ

2.11.4 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 -2565)

ก. พัฒนาระบบและบูรณาการข้อมูลมุ่งสู่การเป็น Digital Parliament

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาระบบและบูรณาการข้อมูลมุ่งสู่การเป็น Digital Parliament
- 2) พัฒนาระบบบริการด้านสารสนเทศ ให้มีข้อมูลที่ต้องการ ทันสมัย รองรับความต้องการของผู้บริการและประชาชน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ฯ

- 1) ระบบข้อมูลและสารสนเทศของรัฐสภามีการเชื่อมโยงและบูรณาการเพื่อให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ผู้รับบริการและประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศของรัฐสภาที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย ตรงกับความต้องการ

ข. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา
- 2) พัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลรองรับการให้บริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ฯ

ระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ
รัฐสภาพีประสิทธิภาพและมีความมั่นคงปลอดภัย เป็นไปตามมาตรฐานสากล

2.8.4.3 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้สมาชิกรัฐสภา และบุคคลในวงงานรัฐสภา
มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรของรัฐสภาด้านการใช้ระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานของรัฐสภา
ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
- 3) ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากร ให้มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาทางด้าน
นวัตกรรมและเทคโนโลยีรองรับความต้องการของผู้รับบริการและประชาชน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ฯ

สมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภาทุกท่าน สามารถใช้ระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์

2.12 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.
2562 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาใน
ส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่¹²

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่ง หรือ
สัญลักษณ์อื่น มาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้างหรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้
ประโยชน์

“รัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการ
บริหารงาน ภาครัฐและการบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการ
ข้อมูลภาครัฐและการทำงาน ให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัย
และมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน
ในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน และ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค
ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
องค์กรอัยการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และหน่วยงานอิสระของรัฐ

¹² พระราชบัญญัติ การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562, ราชกิจจานุ
เบกษา เล่มที่ 136, ตอนที่ 67 ก (22 พฤษภาคม 2562): 58-59.

มาตรา 4 เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและ เชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและ อำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อ สาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(1) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ ทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ

(2) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนาระบบการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้ง มีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชน แบบบูรณาการ รวมทั้งให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

(3) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้อง คุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ

(4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ

(5) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 11 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานภาครัฐและการบริการประชาชนในรูปแบบและ ช่องทางดิจิทัล ในกรณีที่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบใดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุมัติ อนุญาต หรือ ใบอนุญาต หรือผู้ยื่นขอจดทะเบียนหรือจดทะเบียน หรือผู้แจ้ง ต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานของทางราชการ ที่หน่วยงานของรัฐออกให้ เพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน หรือรับแจ้งนั้น ดำเนินการ ให้หน่วยงานของรัฐ ที่ออกเอกสารหรือหลักฐานของราชการ

เช่นว่านั้น ส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือ หลักฐานดังกล่าวผ่านช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ หรือ ระเบียบดังกล่าว ในการนี้ ห้ามมิให้เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวจากหน่วยงานของรัฐ ที่ขอเอกสาร เว้นแต่กฎหมาย กฎ หรือระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ในกรณีที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่า ได้มีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานมาแสดงตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐนั้นแล้ว

มาตรา 12 เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4 และเกิดการบูรณาการร่วมกัน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำธรรมาภิบาล ข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน และจะเนิการดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามธรรมาภิบาล ข้อมูลภาครัฐ ตามมาตรา 8

(1) จัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล โดยเป็นข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถแลกเปลี่ยนกับ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นและนำไปประมวลผลต่อไปได้

(2) จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและ การให้บริการประชาชน กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลนั้นต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพื่อให้มีความสอดคล้องและ เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นได้ โดยมุ่งเน้นถึงการอำนวยความสะดวกและการเข้าถึงของ ประชาชนที่เป็นไปตามมาตรฐานและมีการบูรณาการ ข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

(3) จัดให้มีระบบการชำระเงินทางดิจิทัลอีกช่องทางหนึ่ง กรณีที่มีกฎหมาย กำหนดให้ หน่วยงานของรัฐสามารถเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือ ค่าใช้จ่ายอื่นใดจากประชาชน จากการให้บริการของหน่วยงานของรัฐนั้น และอาจตกลงกับ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นให้จัดเก็บเงิน ดังกล่าวแทนได้

(4) จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก ในการบริการประชาชน ซึ่งมีมาตรฐานและแนวทางที่สอดคล้องกันตามที่ คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กำหนด

(5) จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงาน ของรัฐ เพื่อให้มีความพร้อมใช้ น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มี ระบบป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงทางไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยไซเบอร์

(6) จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน ด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

(7) ให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการบริหารงาน และการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องจัดให้มีการประเมินผล การดำเนินงานตามแผน นโยบาย และแนวปฏิบัติดังกล่าวด้วย ทั้งนี้

อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลตาม (1) ให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลกำหนด กรณีหน่วยงานของรัฐจะจัดทำข้อมูลดิจิทัลตาม (1) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของ หน่วยงานของตน หากมีหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นซึ่งมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบในการจัดทำหรือ รวบรวมข้อมูลดิจิทัลนั้นไว้เป็นข้อมูลหลักในเรื่องดังกล่าวแล้วไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้หน่วยงาน ของรัฐดังกล่าวจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลนั้นระหว่างกันโดยไม่จำเป็นต้องจัดทำข้อมูลขึ้นใหม่ทั้งหมด โดยคณะกรรมการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลอาจวางระเบียบในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ภายใต้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มาตรา 13 เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่ หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการร่วมกัน

มาตรา 14 หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามมาตรา 13 ต้องใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในหน้าที่และอำนาจของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่มีการเปิดเผย หรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล

มาตรา 15 ให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ดิจิทัลและทะเบียนดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ในการให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัล และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและมาตรฐานเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลให้ความเห็นชอบ

(2) ประสานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน รวมทั้งกำกับติดตามให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลกำหนด

(3) จัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ และจัดเก็บบันทึกหลักฐานของการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล

(4) เรื่องอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย

มาตรา 16 ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในความครอบครอง หากหน่วยงาน ของรัฐประสงค์จะใช้ข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการบริหาร ราชการแผ่นดิน หน่วยงานของรัฐนั้นสามารถขอเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจาก หน่วยงานของรัฐที่ครอบครองเพื่อนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลได้

มาตรา 17 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนา

บริการและนวัตกรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลให้ เป็นไปตามที่คณะกรรมการ พัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล

มาตรา 18 เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการ ดำเนินงานของ หน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงาน ทำหน้าที่ในการประสานงาน ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลตามมาตรา 17 และ เปิดเผยแก่ประชาชนให้คณะกรรมการ พัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดประเภท รูปแบบ และ มาตรฐานของข้อมูล ที่เปิดเผยแก่ประชาชนโดยศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ทั้งนี้ ต้องเป็น แนวทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัลเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document Analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) มีรายละเอียดขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 การศึกษาเชิงคุณภาพ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

3.1 การศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัลเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษารวบรวมเอกสารทางประวัติศาสตร์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสอบถามความคิดเห็นโดยใช้การสัมภาษณ์ สมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นผู้ใช้งาน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือการศึกษการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ประกอบด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก รายละเอียด ดังนี้

3.2.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documents Analysis)

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารโดยรวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2475 ถึง 2562 รวม 22 ชุด จากเอกสารข้อมูลในรูปแบบกระดาษ ได้แก่เอกสารประวัติศาสตร์ แฟ้มประวัติของสมาชิก และข้อมูลจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน ๒๐ ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดได้แก่

รูปแบบของสภา ที่มาของสมาชิกรัฐสภาแต่ละชุด จำนวนสมาชิก เหตุแห่งการสิ้นสุด ระยะเวลา การดำรงตำแหน่ง รายชื่อสมาชิกแต่ละชุด ผู้ดำรงตำแหน่งประธาน รองประธาน

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสอบถามไปสัมภาษณ์ผู้รับบริการ ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสอบถามความต้องการใช้บริการข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา รูปแบบ และทราบข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาออกแบบจัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลให้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) สมาชิกวุฒิสภา จำนวน 5 คน อดีตสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 2 คน เลือกโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมจำนวน 4 คน ได้แก่
 - สำนักงานประธานวุฒิสภา จำนวน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำนวน 1 คน
- 3) เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัลเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล

3.4.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้รับบริการ ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.4.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาเอกสาร กฎหมาย ข้อมูลในรูปแบบกระดาษ ได้แก่ เอกสารประวัติศาสตร์ แฟ้มประวัติของสมาชิก และข้อมูลจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน 20 ฉบับ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้เป็นการนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารมาวิเคราะห์และสรุปผล และนำมาจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.5.1 ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ ได้แก่ ข้อมูลแฟ้มประวัติ เอกสาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์ รวบรวม รายชื่อ ชุดสภา ที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง เหตุแห่งการสิ้นสุด ผู้ดำรงตำแหน่ง ประธาน รองประธาน

3.5.2 ศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการ ได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน โดยดำเนินการ ดังนี้

- ออกแบบสัมภาษณ์
- สัมภาษณ์
- รวบรวมข้อมูลความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา

3.5.3 ออกแบบตารางจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารประวัติศาสตร์และความต้องการใช้งานของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน มาออกแบบตารางเพื่อจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และตรงตามความต้องการใช้งาน

3.5.4 จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในรูปแบบของเอกสารโดยจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของตาราง excel โดยรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสารและจัดทำตามความต้องการของผู้รับบริการ

3.5.5 จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยดำเนินการดังนี้

- ออกแบบระบบงาน เลือกเครื่องมือในการใช้งาน
- ออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย กำหนดสิทธิผู้เข้าใช้งาน
- เขียนโปรแกรม
- ทดสอบการใช้งาน
- ปรับปรุงให้ใช้งานได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและสามารถใช้งานได้

อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

งานศึกษาครั้งนี้ได้เริ่มทำการศึกษาตั้งแต่เดือนตั้งแต่ มีนาคม - สิงหาคม 2563 เป็นระยะเวลาการวิจัย 6 เดือน

แผนภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาใน ส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีการศึกษาหลักวิชาการ แนวความคิด ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์ ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ รวมทั้งมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาไทย แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แผนและยุทธศาสตร์ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พระราชบัญญัติ การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 เพื่อนำมาวิเคราะห์ จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล ที่มีข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติราชการ โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้มีวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางประวัติศาสตร์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในรูปแบบดิจิทัล จากผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิก เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ด้านคอมพิวเตอร์แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล รายละเอียดผลการศึกษาดังนี้

4.1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ ได้แก่ ข้อมูลแฟ้มประวัติ เอกสาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์ รวบรวม รายชื่อ ชุดสภา ที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง เหตุแห่งการสิ้นสุด ผู้ดำรงตำแหน่ง ประธาน รองประธาน ได้ผลการรวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ ตั้งแต่อดีต ปี 2475 – ปัจจุบัน จำนวน 22 ชุด รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการรวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ

ลำดับ	หัวข้อ	ผลการรวบรวมข้อมูล
1.	ชุดสภา	จำนวนชุดสภา 22 ชุด
2.	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่ ปี 2475 – 2560 จำนวน 20 ฉบับ ได้แก่ 1. ฉบับที่ 1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2475 2. ฉบับที่ 2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 3. ฉบับที่ 3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 4. ฉบับที่ 4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 5. ฉบับที่ 5 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 6. ฉบับที่ 6 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495 7. ฉบับที่ 7 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 8. ฉบับที่ 8 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511 9. ฉบับที่ 9 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515 10. ฉบับที่ 10 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 11. ฉบับที่ 11 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519 12. ฉบับที่ 12 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520 13. ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

ลำดับ	หัวข้อ	ผลการรวบรวมข้อมูล
		2521 14. ฉบับที่ 14 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 15. ฉบับที่ 15 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 16. ฉบับที่ 16 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 17. ฉบับที่ 17 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 18. ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 19. ฉบับที่ 19 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 20. ฉบับที่ 20 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
3.	รูปแบบของสภา	มี 2 รูปแบบคือ สภาเดี่ยวและสภาคู่ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - สภาเดี่ยว เช่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, สภาแทนราษฎร - สภาคู่ ได้แก่ วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร, พฤษสภา และสภาผู้แทนราษฎร
4.	วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกแต่ละชุด	วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกแต่ละชุด มีวิธีการได้มาแตกต่างกันได้แก่ การแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา
5.	เหตุแห่งการสิ้นสุด	เหตุแห่งการสิ้นสุดของชุดสภา ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ครบวาระ - การยึดอำนาจการปกครอง - ประกาศยุบสภา - สิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญ

จากการศึกษาข้อมูลในจากเอกสารเพิ่มข้อมูลประวัติสมาชิกวุฒิสภาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ จำนวน 22 ชุด ปี 2475 – ปัจจุบัน และได้ตรวจสอบข้อมูลให้มี

ความครบถ้วน ถูกต้อง จึงทำการจัดเก็บข้อมูลประวัติและผลงานของสมาชิกรัฐสภา และดำเนินการศึกษาความต้องการของผู้รับบริการเพื่อนำมาจัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลต่อไป

4.2 ผลการศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 15 คนซึ่งทำการคัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นผู้ที่มีสนใจหรือมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวนด้านละ 1 คน รวม 5 คน เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน ผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

กลุ่มแรก สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เลือกโดยวิธีการการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้มีความสนใจหรือมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสิ้น 15 คน ผลการสำรวจ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการสัมภาษณ์สมาชิกวุฒิสภาเกี่ยวกับความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ลำดับ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
1.	ท่านมีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบันหรือไม่	สมาชิกวุฒิสภา ร้อยละ 100 มีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน
2.	ท่านคิดว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ควรมีการจัดทำ ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล หรือไม่	สมาชิกวุฒิสภา ร้อยละ 100 มีความเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ควรมีการจัดทำ ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล
3.	ท่านคิดว่า ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร	สมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล ควรมีลักษณะ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง - มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ

ลำดับ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
		<ul style="list-style-type: none"> - เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว - ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad
4.	ท่านคิดว่าควรมีข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบันใดบ้าง	<p>สมาชิกวุฒิสภามีความเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ควรประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด - รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่) - วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก - เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด - จำนวนสมาชิกแต่ละชุด - ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด - ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด - รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน

6. การนำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ไปใช้ประโยชน์

- 1) นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำประวัติของสมาชิกวุฒิสภา
- 2) ค้นคว้าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกในแต่ละชุด
- 3) เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์
- 4) นำมาศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาของสมาชิกแต่ละชุดจากรัฐธรรมนูญ

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- 1) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกและอดีตสมาชิกทราบ
- 2) ควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- 3) ควรมีการเชื่อมโยงกับข้อมูลของสภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มที่สอง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวน **5 คน** โดยเป็นวิธีเฉพาะเจาะจง และเป็นผู้ใช้บริการข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ผลการสำรวจ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ลำดับ	ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์
1.	ท่านมีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบันหรือไม่	เจ้าหน้าที่ร้อยละ 100 มีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน
2.	ท่านคิดว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ควรมีการจัดทำ ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัลหรือไม่	เจ้าหน้าที่ร้อยละ 100 มีความเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ควรมีการจัดทำ ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล
3.	ท่านคิดว่า ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร	เจ้าหน้าที่เห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล ควรมีลักษณะ ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง - มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ - เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว - ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad
4.	ท่านคิดว่าควรมีข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบันใดบ้าง	เจ้าหน้าที่คิดว่าควรมีข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด - รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่) - วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก - เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด - จำนวนสมาชิกแต่ละชุด - ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด - ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด - รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน

6. การนำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ไปใช้ประโยชน์

- 1) นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำประวัติของสมาชิกวุฒิสภา ของกลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- 2) ค้นคว้าข้อมูลการดำรงตำแหน่งประธาน รองประธานในแต่ละสมัย
- 3) เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของสมาชิกเมื่อมีผู้มาขอใช้บริการ อนุญัตข้อมูลข่าวสารทางราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- 4) นำมาใช้ประโยชน์ในการจ่ายเงินกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- 1) ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ในเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- 2) ควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาให้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ
- 3) ควรมีการเชื่อมโยงกับข้อมูลของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประโยชน์ในการจ่ายเงินกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา

4.3 การออกแบบตารางจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารประวัติศาสตร์และความต้องการใช้งานของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน มาออกแบบตารางเพื่อจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และตรงตามความต้องการใช้งาน จากการรวบรวมเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา จึงได้ออกแบบตารางเพื่อจัดเก็บข้อมูลดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลตารางการจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
1.	รัฐธรรมนูญ	ข้อมูลรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับที่บังคับใช้แต่ละชุดสภา
2.	รูปแบบของรัฐสภา	รูปแบบของรัฐสภาในแต่ละชุด เช่น สภาเดี่ยว สภาคู่
3.	ชื่อชุด	เป็นชื่อเรียกสมาชิกในแต่ละชุด
4.	วิธีการได้มา	ข้อมูลวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกแต่ละชุด เช่น การแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา
5.	เหตุแห่งการสิ้นสุด	ข้อมูลสาเหตุของการสิ้นสุดของชุดสภา เช่น หมดวาระ ยึดอำนาจการปกครอง
6.	จำนวน	ข้อมูลจำนวนสมาชิกแต่ละชุด
7.	ระยะเวลาเริ่มต้น	ข้อมูลวันเริ่มต้นของแต่ละชุด

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
8.	ระยะเวลาสิ้นสุด	ข้อมูลวันสิ้นสุดของแต่ละชุด
9.	รายละเอียด	ข้อมูลสรุปรายละเอียดสำคัญของสมาชิกแต่ละชุด
10.	ประธาน	ข้อมูลประธานสภาแต่ละชุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
11.	รองประธาน	ข้อมูลรองประธานสภาแต่ละชุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
12.	รายชื่อและระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	ข้อมูลรายชื่อและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของสมาชิกแต่ละคนพร้อมเหตุแห่งการสิ้นสุดกรณีลาออก เสียชีวิต พ้นตามรัฐธรรมนูญ (จัดทำเป็นไฟล์ PDF แนบ)

4.4 ผลการรวบรวมข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในรูปแบบของตาราง ในโปรแกรม excel โดยรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสารและจัดทำตามความต้องการของผู้รับบริการ

จากการออกแบบตารางการจัดเก็บข้อมูลผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมข้อมูลลงในตารางในโปรแกรม excel โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและทำการตรวจสอบ (รายละเอียดดังตารางในภาคผนวก 2)

4.5 การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล เมื่อได้ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในรูปแบบของตาราง excel ผู้ศึกษาก็ได้นำมาจัดทำในรูปแบบดิจิทัล โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลและWeb Application เพื่อเผยแพร่ลงในอินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยมีผลการดำเนินการดังนี้

4.5.1 การออกแบบระบบงาน รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การออกแบบระบบงานประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในรูปแบบดิจิทัล

ลำดับ	คุณสมบัติของระบบ
1.	ระบบจะแสดงข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด - รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่) - วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก - เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด

ลำดับ	คุณสมบัติของระบบ
	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสมาชิกแต่ละชุด - ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด - ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด - รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน
2.	<p>สามารถค้นหาข้อมูล โดยกำหนดเงื่อนไขในการค้นหาได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค้นหาข้อมูลสมาชิกวุฒิสภา - ค้นหาข้อมูลการดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภา - ค้นหาข้อมูลวิธีการได้มาของสมาชิกแต่ละชุด - ค้นหาข้อมูลเหตุแห่งการสิ้นสุด
3.	สามารถพิมพ์ข้อมูลรายละเอียดของสมาชิกแต่ละชุดในรูปแบบ PDF
4.	มีระบบรักษาความปลอดภัยก่อนเข้าใช้งาน
5.	สามารถเพิ่ม ปรับปรุง แก้ไขข้อมูลในระบบได้

4.5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยผู้ศึกษาเลือกใช้เครื่องมือในการจัดทำฐานข้อมูลและเขียนโปรแกรม เป็นโปรแกรมเปิด (software Application Develop) ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายและได้มาตรฐานที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนใช้ และสามารถนำไปต่อยอดเชื่อมต่อกับโปรแกรมประยุกต์อื่นได้

1) ฐานข้อมูลใช้ My SQL

2) การเขียนโปรแกรม ใช้ภาษา PHP

3) โดยพัฒนาและใช้บน Web Application โดยผู้ใช้งานสามารถใช้งานผ่านระบบเครือข่ายของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (Intranet) ที่อยู่ <http://172.16.0.21/senator/> และสามารถเข้าใช้งานพร้อมกันได้ โดยมีระบบป้องกันรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยผู้ใช้งานแต่ละคนต้องมีรหัสผู้ใช้งาน และรหัสผ่าน เพื่อเข้าใช้งาน

ด้านงบประมาณของระบบดังกล่าวไม่มีค่าใช้จ่าย โดยในส่วนของระบบงานประยุกต์ (software Application Develop) ผู้ศึกษาเป็นผู้พัฒนาระบบงานดังกล่าวขึ้นเองจากการใช้โปรแกรมเปิด หรือ Open Source Software ในส่วนของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4.5.3 ออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย

1) มีการรักษาความปลอดภัยโดยกำหนดรหัสและรหัสผ่านก่อนเข้าใช้งานสำหรับผู้ปรับปรุงข้อมูล

2) มีการสำรองข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาเป็นประจำทุกสิ้นวัน

ปัจจุบันมีผู้ดูแลระบบ คือ กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง และสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4.5.4 เขียนโปรแกรม ดำเนินการเขียนโปรแกรมโดยใช้ฐานข้อมูล MySQL เขียนเป็นแบบ Web Application โดยสามารถใช้งานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และอินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และผ่าน Application Line ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

4.5.5 เมื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้นำไปทดสอบการใช้งานกับผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

4.5.6 เมื่อได้ทดสอบการใช้งานนำมาปรับปรุงระบบให้เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการและสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษากิจการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการใช้ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และเพื่อจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ให้มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สามารถค้นหาข้อมูลและเข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว ทุกที่ ทุกเวลา โดยมีกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ ได้แก่ ข้อมูลแฟ้มประวัติ เอกสาร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์ รวบรวม รายชื่อ ชุดสภาที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง เหตุแห่งการสิ้นสุด ผู้ดำรงตำแหน่งประธาน รองประธานรวมทั้งมีการศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน และนำมา ออกแบบตารางจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารประวัติศาสตร์และความต้องการใช้งานของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน มาออกแบบตารางเพื่อจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และตรงตามความต้องการใช้งาน และนำมาจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในรูปแบบของเอกสารโดยจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของตาราง excel โดยรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสารและจัดทำตามความต้องการของผู้รับบริการ และนำมาจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยมีการ ออกแบบระบบงาน เลือกเครื่องมือในการใช้งาน ออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย กำหนดสิทธิผู้เข้าใช้งาน เขียนโปรแกรม ทดสอบการใช้งาน ปรับปรุงให้ใช้งานได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษากิจการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล ได้มีการศึกษาหลักวิชาการ แนวความคิดยุทธศาสตร์ของ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลฐานข้อมูล โดยมีการศึกษาความเป็นไปได้ การกำหนดขอบเขตของงาน การรวบรวมและวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบการทดสอบระบบ ซึ่งผู้ประเมินได้ดำเนินการพัฒนาระบบเพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่สามารถใช้งานได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานและสามารถได้ข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็วลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล ดิจิทัลไทยแลนด์ ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาไทย โดยศึกษาระบบรัฐสภาของประเทศไทย รูปแบบและความเป็นมา เพื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อให้การออกแบบถูกต้อง ซึ่งระบบรัฐสภาไทยมีความหมายและรูปแบบและความเป็นมาแตกต่างกันในแต่ละสมัย รวมถึงมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล แผนและยุทธศาสตร์ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 แผนการปฏิรูปประเทศ แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565 หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565) พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 เพื่อนำมาวิเคราะห์ จัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในรูปแบบดิจิทัล ที่มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติราชการ

สรุปผลการศึกษา ดังนี้

5.1.1 สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จากเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ ได้แก่ ข้อมูลแฟ้มประวัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ ตั้งแต่อดีต ปี 2475 – ปัจจุบัน มีสมาชิกทั้งหมด จำนวน 22 ชุด โดยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จำนวน 20 ฉบับที่ใช้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภา และรูปแบบของรัฐสภาในแต่ละสมัย โดยที่ผ่านมารัฐสภาจะมี 2 รูปแบบคือ สภาเดี่ยวและสภาคู่ โดยมีวิธีการได้มาของสมาชิกที่แตกต่างกันได้แก่ การแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา และมีเหตุแห่งการสิ้นสุดของแต่ละชุดสภาที่แตกต่างกันไป เช่น ครบวาระ การยึดอำนาจการปกครอง ประกาศยุบสภา สิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญผู้ศึกษาได้จัดทำรายละเอียดของแต่ละชุดสภา (ดังตารางในภาคผนวก ข)

5.1.2 สรุปผลการศึกษาความต้องการใช้งานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล โดยผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 15 คนซึ่งทำการคัดเลือกโดยวิธีเฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นผู้ที่มีสนใจหรือมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียน

ประวัติและสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวนด้านละ 1 คน รวม 5 คน เพื่อให้ทราบความต้องการใช้งานและนำมาออกแบบเพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาได้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน สรุปผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

กลุ่มแรก สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา เลือกโดยวิธีการการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นผู้มีความสนใจหรือมีประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งสิ้น 15 คน ผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้

1) สมาชิกวุฒิสภามีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน

2) สมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**ควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติ** และที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล

3) สมาชิกวุฒิสภาเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล **ควรมีลักษณะ** ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad

4) สมาชิกวุฒิสภามีความเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ควรประกอบด้วย

- ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด
- รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่)
- วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก
- เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด
- จำนวนสมาชิกแต่ละชุด
- ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด
- ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด
- รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน

กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประธานวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ด้านทะเบียนประวัติ และสถิติของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวน 5 คน โดยเป็นวิธีเฉพาะเจาะจง และเป็นผู้ใช้บริการข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ที่มีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน

2) เจ้าหน้าที่เห็นว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**ควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติ** และที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล

3) เจ้าหน้าที่เห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล **ควรมีลักษณะ**ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad

4) เจ้าหน้าที่มีความเห็นว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ควรประกอบด้วย

- ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด
- รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่)
- วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก
- เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด
- จำนวนสมาชิกแต่ละชุด
- ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด
- ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด
- รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน

5.1.3 การจัดเก็บข้อมูลประวัติและที่มาสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากเอกสารประวัติศาสตร์และความต้องการใช้งานของผู้รับบริการและผู้ใช้งาน มาออกแบบตารางเพื่อจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง และตรงตามความต้องการใช้งาน จากการรวบรวมเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา โดยมีรายละเอียดที่จัดเก็บประกอบด้วย

- ข้อมูลรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับที่บังคับใช้แต่ละชุดสภา
- ข้อมูลรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับที่บังคับใช้แต่ละชุดสภา
- รูปแบบของรัฐสภาในแต่ละชุด เช่น สภาเดี่ยว สภาคู่
- ชื่อเรียกสมาชิกในแต่ละชุด
- ข้อมูลวิธีการได้มาซึ่งสมาชิกแต่ละชุด เช่น การแต่งตั้ง การเลือกตั้ง การสรรหา
- ข้อมูลสาเหตุของการสิ้นสุดของชุดสภา เช่น หมดยุค ยึดอำนาจการ

ปกครอง

- ข้อมูลจำนวนสมาชิกแต่ละชุด
- ข้อมูลวันเริ่มต้นของแต่ละชุด
- ข้อมูลวันสิ้นสุดของแต่ละชุด
- ข้อมูลสรุปรายละเอียดสำคัญของสมาชิกแต่ละชุด
- ข้อมูลประธานสภาแต่ละชุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
- ข้อมูลรองประธานสภาแต่ละชุด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง
- ข้อมูลรายชื่อและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของสมาชิกแต่ละคนพร้อมเหตุแห่งการสิ้นสุดกรณี ลาออก เสียชีวิต พ้นตามรัฐธรรมนูญ (จัดทำเป็นไฟล์ PDF แนบ)

5.1.4 การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล เมื่อได้ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในรูปแบบของตาราง excel ผู้ศึกษาก็ได้นำมาจัดทำในรูปแบบดิจิทัล โดยจัดทำเป็นฐานข้อมูลและ Web Application เพื่อเผยแพร่ลงในอินเทอร์เน็ตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ด้านงบประมาณของระบบดังกล่าวไม่มีค่าใช้จ่าย โดยในส่วนของระบบงานประยุกต์ (software Application Develop) ผู้ศึกษาเป็นผู้พัฒนาระบบงานดังกล่าวขึ้นเองจากการใช้โปรแกรมเปิด หรือ Open Source Software ในส่วนของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (Hardware) ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย โดยกำหนดรหัสและรหัสผ่านก่อนเข้าใช้งาน สำหรับผู้ปรับปรุงข้อมูล และมีการสำรองข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาเป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ดูแลระบบ คือ กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักบริหารงานกลาง และสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5.1.5 เมื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้นำไปทดสอบการใช้งานกับผู้รับบริการได้แก่ สมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

5.1.6 เมื่อได้ทดสอบการใช้งานนำมาปรับปรุงระบบให้เป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการและสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

5.2 การนำไปใช้ประโยชน์

การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำประวัติของสมาชิกวุฒิสภา ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

5.2.2 ค้นคว้าข้อมูลการดำรงตำแหน่งประธาน รองประธานในแต่ละสมัย

5.2.3 เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของสมาชิกเมื่อมีผู้มาขอใช้บริการ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

5.2.4 นำมาใช้ประโยชน์ในการจ่ายเงินกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

5.2.5 ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์

5.2.6 นำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบความเป็นมาของสมาชิกแต่ละชุดจากรัฐธรรมนูญ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ควรมีการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล รองรับการใช้งานบนโทรศัพท์มือถือ หรือ สมาร์ทโฟน เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกวุฒิสภา และผู้ปฏิบัติงานเข้าใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล

5.3.5 ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภากับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อประโยชน์ในการคำนวณวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกรัฐสภาแต่ละคน

5.3.6 ควรมีการดูแล ปรับปรุงข้อมูลในระบบให้ทันสมัย ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และกำหนดผู้รับผิดชอบดูแลข้อมูลอย่างชัดเจน

5.3.7 ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้งานระบบเพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ

5.3.8 ควรมีการจัดทำข้อมูลเผยแพร่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

5.3.9 ควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ภาพที่ 5.1 แสดงกรอบการจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภาในรูปแบบดิจิทัล

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561-2565). 2560. แผนพัฒนา Digital Parliament ของรัฐสภา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2565). กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 2.
- คณะอนุกรรมการจัดทำสารานุกรมสำหรับเยาวชน เล่มที่ 2 ในคณะกรรมการจัดงานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ.2558. สารานุกรมการเมืองไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 1 เรื่อง ประวัติและความเป็นมาของรัฐสภาไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), หน้า 179-190.
- แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูล. กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562, จาก http://www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b6_53.pdf.
- ระบบราชการ 4.0 และนวัตกรรมภาครัฐ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www2.opdc.go.th/psic/main.php?url=c0ntent&gp=2&c0de=thai>.
- รัฐบาลดิจิทัล. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2563, จาก <https://www.dga.or.th/th/profile/2035/>.
- สุรัตน์ ไชยชมภู.(2555). การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาองค์การ. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 7, ฉ.1 (ตุลาคม 2555 - มีนาคม 2556), หน้า 5-13.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. แผนปฏิบัติราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา พ.ศ. 2563 – 2565, หน้า 27 - 32.
- หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2562, จาก https://www.0csc.go.th/site/default/files/attachment/article/7.1_hlakthrrmaaphibaalkhngkaarbrihaarkicchkaarbaanemuuengthiidi.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์เรื่อง
การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล

**แบบสัมภาษณ์การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล
สำหรับสมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภา**

ชื่อ..... สกุล..... ตำแหน่ง.....
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งสมาชิก.....ปี.....เดือน.....วัน

1. ท่านมีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน หรือไม่

ต้องการ ไม่ต้องการ

2. ท่านคิดว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**ควรมีการจัดทำ**ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุด

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล หรือไม่

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่า ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล **ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**

ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง

มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ

เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว

ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad

.....

4. ท่านคิดว่าควรมีข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ใดบ้าง

ลำดับ	รายการ	ควรมี	ไม่ควรมี	หมายเหตุ
1.	ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด			
2.	รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่)			
3.	วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก			
4.	เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด			
5.	จำนวนสมาชิกแต่ละชุด			
6.	ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด			
7.	ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด			
8.	รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน			

5. ท่านคิดว่าข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ใดบ้าง

.....
.....
.....

6. ท่านมีความต้องการ ข้อมูลใดเพิ่มเติม

.....
.....
.....

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์การจัดทำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ในรูปแบบดิจิทัล
สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ชื่อ..... สกุล..... ตำแหน่ง.....

สำนัก.....กลุ่มงาน.....

1. ท่านมีความต้องการทราบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบันหรือไม่

ต้องการ ไม่ต้องการ

2. ท่านคิดว่าสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**ควรมีการจัดทำ**ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล หรือไม่

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่า ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ในรูปแบบดิจิทัล **ควรมีลักษณะเป็นอย่างไร(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)**

- ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง
- มีการเผยแพร่ข้อมูลให้สมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกวุฒิสภาทราบ
- เข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว
- ใช้งานได้หลากหลายรูปแบบผ่านโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ipad
-

4. ท่านคิดว่าควรมีข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภาแต่ละชุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2475-ปัจจุบัน ใดบ้าง

ลำดับ	รายการ	ควรมี	ไม่ควรมี	หมายเหตุ
1.	ข้อมูลรัฐธรรมนูญที่บังคับใช้ในแต่ละชุด			
2.	รูปแบบรัฐสภา (สภาเดี่ยว สภาคู่)			
3.	วิธีการได้มาซึ่งสมาชิก			
4.	เหตุแห่งการสิ้นสุดแต่ละชุด			
5.	จำนวนสมาชิกแต่ละชุด			
6.	ระยะเวลาเริ่มต้น- สิ้นสุดของแต่ละชุด			
7.	ผู้ดำรงตำแหน่งประธานรองประธานของแต่ละชุด			
8.	รายชื่อสมาชิกระยะเวลาดำรงตำแหน่งแต่ละคน			

5. ท่านนำข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา ไปใช้ประโยชน์ใดบ้าง

.....
.....
.....

6. ท่านมีความต้องการ ข้อมูลใดเพิ่ม

.....
.....
.....

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

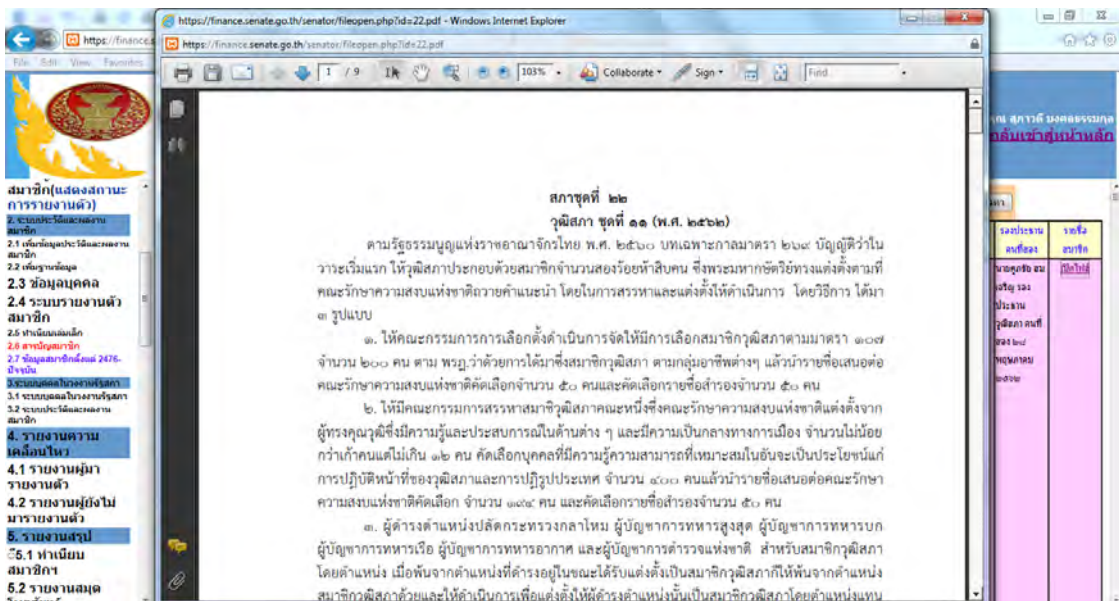
ตัวอย่าง
ระบบข้อมูลประวัติและที่มา
ของสมาชิกรัฐสภา
ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภา
ในระบบดิจิทัล

ระบบข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาในส่วนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ก่อนเข้าสู่ระบบจะมีการใส่รหัสผู้ใช้งานและรหัสผ่าน

รูปแบบ	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	แหล่งแห่งการสิ้นสุด	ประธาน	รองประธาน คนที่1	รองประธาน คนที่1	ค้นหา						
สำนัก	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบรัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	แหล่งแห่งการสิ้นสุด	จำนวนสมาชิก	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด	รายละเอียด	ประธาน	รองประธาน คนที่หนึ่ง	รองประธาน คนที่สอง	รายชื่อสมาชิก
สภาชุดที่ ๒๒	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐	สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา	วุฒิสภาชุดที่ ๑๑	แต่งตั้ง			๑๑ พ.ค. ๒๕๖๒		ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๕ ญัตติของรัฐสภา วาระเริ่มแรก ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยสี่สิบคน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน สิบแปดคน ซึ่งระบุนหาอธิบดี ทรงแต่งตั้ง ตามที่คณะรัฐมนตรี	ประธาน วุฒิสภา ศาสตราจารย์ ไทย พล.ศ. ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล	รองประธาน คนที่หนึ่ง วุฒิสภา พลเอกฉัตรชัย สารถาวรชัย	รองประธาน คนที่สอง วุฒิสภา พลเอกฉัตรชัย สารถาวรชัย	รายชื่อสมาชิก

ระบบจะแสดงข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ในแต่ละชุดเรียงจากชุดปัจจุบันไปหาชุดอดีต

สามารถดูรายละเอียดของแต่ละชุดโดยมีไฟล์แนบ เป็นรูปแบบ PDF สามารถพิมพ์ได้

ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภา
ที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ
ตั้งแต่อดีต ปี 2475 - ปัจจุบัน

ข้อมูลประวัติและที่มาของสมาชิกรัฐสภาที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภารับผิดชอบ ตั้งแต่อดีต ปี 2475 – ปัจจุบัน

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของรัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 1	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475	สภาเดี่ยว (สภาแทนราษฎร)	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเภทที่ 2 (พ.ศ. 2476)	แต่งตั้ง	ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2489	78	9 ธ.ค. 2476	10 พ.ค. 2489
สภาชุดที่ 2	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489	สภาคู่ (พฤษสภา และสภาผู้แทนราษฎร)	สมาชิกพฤษสภา ชุดที่ 1 (พ.ศ. 2489)	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยู่ในตำแหน่งในวันสุดท้ายก่อนใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2489 เป็นผู้เลือก	การยึดอำนาจปกครองประเทศ	80	24 พ.ค. 2489	8 พ.ย. 2490

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 3	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 4 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2490 และ รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 5 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 2 (พ.ศ. 2490)	แต่งตั้ง	มีการประกาศยึด อำนาจการปกครอง และนำรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475 กลับมา ใช้	100	18 พ.ย. 2490	29 พ.ย. 2494

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 4	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 6 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495	สภาเดี่ยว (สภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ประเภทที่ 2 (พ.ศ. 2494)	แต่งตั้ง	ยึดอำนาจการ ปกครอง	123	30 พ.ย. 2494	16 ก.ย.2500
สภาชุดที่ 5	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 6 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2475 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2495	สภาเดี่ยว (สภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ประเภทที่ 2 (พ.ศ. 2500)	แต่งตั้ง	ยึดอำนาจการ ปกครอง	123	18 ก.ย. 2500	20 ต.ค. 2501

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 6	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 7 ธรรมนูญการ ปกครอง ราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502	สภาเดี่ยว (สภา ร่างรัฐธรรมนูญ)	สภาร่าง รัฐธรรมนูญ	แต่งตั้ง	ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย ฉบับใหม่	240	3 ก.พ.2502	20 มิ.ย.2511
สภาชุดที่ 7	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 8 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2511	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 3 (พ.ศ. 2511)	แต่งตั้ง	มีการยึดอำนาจ ปกครองประเทศ	164	4 ก.ค. 2511	17 พ.ย. 2514
สภาชุดที่ 8	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 9 ธรรมนูญการ ปกครอง ราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515	สภาเดี่ยว (สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ)	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ชุดที่ 1 (พ.ศ. 2515)	แต่งตั้ง	พระราชกฤษฎีกายุบ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ พ.ศ. 2516	299	16 ธ.ค. 2515	16 ธ.ค. 2516

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 9	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 9 ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2515	สภาเดี่ยว (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ)	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ชุดที่ 2 (พ.ศ. 2516)	แต่งตั้ง	มีการเลือกตั้งทั่วไป	299	23 ธ.ค. 2516	26 ม.ค. 2518
สภาชุดที่ 10	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 10 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517	สภาคู่ (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 4 (พ.ศ. 2518)	แต่งตั้ง	มีการยึดอำนาจการปกครองประเทศ	100	26 ม.ค. 2518	6 ต.ค. 2519
	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 11 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519	สภาเดี่ยว (สภาที่ปรึกษา นายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน)	สภาที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2519)	แต่งตั้ง	มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน	24	22 ต.ค. 2519	20 พ.ย. 2519

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 11	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 11 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2519	สภาเดี่ยว (สภาปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดิน)	สภาปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดิน (พ.ศ. 2519)	แต่งตั้ง	มีการยึดอำนาจการ ปกครองประเทศ โดย คณะปฏิวัติ	340	20 พ.ย. 2519	20 ต.ค. 2520
สภาชุดที่ 12	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 12 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2520	สภาเดี่ยว (สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ)	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ชุดที่ 3 (พ.ศ. 2520)	แต่งตั้ง	มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเป็นการทั่วไป	360	15 พ.ย. 2520	22 เม.ย. 2522
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	225	22 เม.ย. 2522	23 เม.ย. 2528

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุด ที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	225	22 เม.ย. 2524	22 เม.ย. 2530
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	243	22 เม.ย. 2526	22 เม.ย. 2532

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	243	22 เมษายน 2528	23 กุมภาพันธ์ 2534
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	260	28 ก.ค. 2529	23 ก.พ.2534
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	260	22 เม.ย. 2530	23 ก.พ. 2534

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	จับฉลากออกและออก ตามวาระ	267	25 เม.ย. 2531	23 ก.พ.2534
สภาชุดที่ 13	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 13 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภา ผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 5 (พ.ศ. 2522)	แต่งตั้ง	ยึดอำนาจการ ปกครอง	267	22 เม.ย. 2532	23 ก.พ. 2534
สภาชุดที่ 14	ธรรมนูญการ ปกครอง ราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534	สภาเดี่ยว (สภา นิติบัญญัติ แห่งชาติ)	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ชุดที่ 4 (พ.ศ. 2534)	แต่งตั้ง	มีการเลือกตั้งทั่วไป	292	15 มี.ค. 2534	21 มี.ค. 2535

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 15	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 15 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 6 (พ.ศ. 2535)	แต่งตั้ง	หมดวาระ	270	22 มีนาคม 2535	22 มีนาคม 2539
สภาชุดที่ 16	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 15 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538	สภาคู่ (วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 7 (พ.ศ. 2539)	แต่งตั้ง	หมดวาระ	260	22 มีนาคม 2539	22 มีนาคม 2543

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 17	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 16 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	สภาคู่ (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภาชุดที่ 8 (พ.ศ. 2543)	เลือกตั้ง	ครบวาระ	200	22 มี.ค. 2543	22 มี.ค. 2549
สภาชุดที่ 18	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 16 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540	สภาคู่ (สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภาชุดที่ 9 (พ.ศ. 2549)	เลือกตั้ง	มีการยึดอำนาจการปกครองประเทศ	200	19 เม.ย. 2549	19 ก.ย. 2549
สภาชุดที่ 19	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 17 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549	สภาเดี่ยว (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ)	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดที่ 5 (พ.ศ. 2549)	แต่งตั้ง	มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา	250	11 ต.ค. 2549	2 มี.ค. 2551

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 20	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา ชุดที่ 10 (พ.ศ. 2551)	เลือกตั้งจังหวัดละ 1 คน สรรหา เท่ากับ สมาชิกที่มีจากการ เลือกตั้งทั้งหมดด้วย 150 คน	ครบวาระ ยึดอำนาจการ ปกครองประเทศ	150	2 มี.ค. 2551	24-พ.ค.-57
สภาชุดที่ 20	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา เลือกตั้ง ครั้งที่ 1 วาระ 6 ปี	เลือกตั้ง	ครบวาระ	76	2 มี.ค. 2551	2 มี.ค. 2557

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 20	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา สรรหา ครั้งที่ 1 วาระ 3 ปี	สรรหา	ครบวาระ	74	19 ก.พ. 2551	19 ก.พ. 2554
สภาชุดที่ 20	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา สรรหา ครั้งที่ 2 วาระ 6 ปี	สรรหา	ยึดอำนาจการ ปกครอง	73	12 เม.ย. 2554	24 พ.ค. 2557
สภาชุดที่ 20	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 18 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	สมาชิกวุฒิสภา เลือกตั้ง ครั้งที่ 2 วาระ 6 ปี	เลือกตั้ง	ยึดอำนาจการ ปกครอง	77	30 มี.ค. 2557	24 พ.ค. 2557

ลำดับ	รัฐธรรมนูญ	รูปแบบของ รัฐสภา	ชื่อชุด	วิธีการได้มา	เหตุแห่งการสิ้นสุด	จำนวน	ระยะเวลาเริ่มต้น	ระยะเวลาสิ้นสุด
สภาชุดที่ 21	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 19 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557	สภาเดี่ยว (สภา นิติบัญญัติ แห่งชาติ)	สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ 2557	แต่งตั้ง	สิ้นสุดตามรัฐธรรมนูญ 2560	250	31-ก.ค.-57	21-พ.ค.-62
สภาชุดที่ 22	รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 20 รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	สภาคู่ (สภา ผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา)	วุฒิสภาชุดที่ 11	แต่งตั้ง		250	11 พฤษภาคม 2562	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ - สกุล	นางสาวสุภาวดี มงคลธรรมกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ กลุ่มงานทะเบียนประวัติและสถิติ สำนักบริหารงานกลาง
คุณวุฒิการศึกษา	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สถานที่ติดต่อ	160/15 ม.1 ต.บางสีทอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
หมายเลขโทรศัพท์	0819408713